انجمن پسته با حضور ذینفعان پسته کشور برگزارکرد

پنجمین گردهمایی فعالین صنعت پسته ایران

پنجمین گردهمایی فعالین پسته ایران با حضور تعداد بیش از ۳۰۰ نفر از باغداران، صادرکنندگان و بخش خدمات صنعت پسته از سراسر کشور در روزهای ۲۸ و ۲۹ دی‌ماه ۱۴۰۱ در محل تالار فرهنگ و هنر کرمان طبق برنامه‌ریزی انجمن پسته ایران برگزار شد.

همچنین در این نشست، محمدرضا پورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، محمدرضا مودودی مشاور سازمان توسعه تجارت، محمدرضا فداکار استاندار کرمان، حسین رضایی فرماندار ویژه شهرستان رفسنجان، حسین سلاح‌ورزی نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران، مهدی طبیب‌زاده رئیس اتاق بازرگانی کرمان، داوود سوری و فرهاد نیلی از اقتصاددانان برجسته و صاحب‌نظران حوزه پسته حضور داشتند و ضمن ایراد نقطه نظرات خود به سوالات شرکت‌کنندگان پاسخ گفتند. هدف از برگزاری این برنامه، به‌روز رسانی و تبادل دانش و اطلاعات و همچنین افزایش سطح تعامل و ارتباط فعالین صنعت پسته کشور بود؛ در روز اول گردهمایی موضوع پسته با تمرکز بر تولید و تجارت پسته ایران و جهان و در روز دوم چالش‌های اقتصاد ایران با تمرکز بر موضوعات ارز و تعهد ارزی مورد بررسی قرار گرفتند. شایان ذکر است، تشکیل نشست‌های تخصصی و گفت‌وگو پیرامون دغدغه‌های تولید و تجارت پسته با حضور صاحب‌نظران صنعت پسته و همچنین پاسخ به سوالات اقتصادی شرکت‌کنندگان توسط مسئولین کشوری و اقتصاددانان جزو برنامه‌های مورد توجه در این گردهمایی بود. در این گردهمایی شرکت‌کنندگان از استان‌های یزد، سیستان و بلوچستان، آذربایجان شرقی، سمنان، مرکزی، فارس، خراسان شمالی، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، کرمان، قم، قزوین و تهران حضور داشتند در این شماره از ویژه نامه نوروز ۱۴۰۲ گزیده اهم مطالب مطرح شده در این گردهمایی گزارش شده‌است.

محمد صالحی رئیس هیئت مدیره انجمن در افتتاحیه گردهمایی تأکیدکرد

نیازمند همفکری و همدلی بیشتر هستیم

دعوت به همفکری و همدلی بیشتر و تمرکز برای حل مشکلات پیش روی صنعت پسته کشور محور اصلی سخنرانی محمد صالحی رئیس هیئت مدیره انجمن پسته ایران در افتتاحیه گردهمایی بود. وی ضمن ابراز خرسندی از برگزاری پنجمین گردهمایی فعالین پسته کشور پس از پشت سرگذاشتن دوران شیوع کرونا و خوشامدگویی به شرکت‌کنندگان و سخنرانان، هدف از برگزاری این گردهمایی را توضیح داد و گفت: «از آنجایی که کاشت پسته در ۲۸ استان کشور توسعه پیداکرده بر خود لازم می‌دانیم که با برگزاری اینگونه همایش‌ها برای افرادی که در این صنعت تلاش می‌کنند فضایی را فراهم آوریم که آنها از نزدیک با یکدیگر آشنا شوند و بتوانند از تجربیات یکدیگر استفاده نمایند.» وی پویایی صنعت پسته را در گرو حفظ ارتباطات و تعاملات دانست و نقش انجمن در این زمینه را مهم ارزیابی نمود. در ادامه، صالحی با بیان اینکه رقابت با پسته آمریکا در بازار جهانی قابل پیش‌بینی بود اذعان داشت: «ما اکنون باید با همفکری و همدلی مسیر را برای ادامه راه این صنعت ارزشمند جستجو کنیم. بنابراین، در مرحله اول باید تحلیلی درست از وضعیت فعلی و پیش روی این صنعت و جایگاه ایران در صنعت پسته دنیا بدست‌آوریم. در این شرایط، باید آسیب‌ها را شناسایی و مدیریت کنیم.»

رئیس هیئت مدیره انجمن پسته ایران در توضیح تغییر و تحولات بازار پسته تشریح کرد: «در گذشته چنانچه محصول ما دچار سرمازدگی می‌شد به‌علت کمبود محصول در دنیا امکان افزایش قیمت تا صد درصد وجود داشت، اما باید بدانیم که امروز دیگر این‌طور نیست؛ چرا که اگر ۱۰۰ هزار تن از محصول ما را سرما بزند، چندین برابر آن در سایر کشورها در حال تولیدشدن است.» وی در خصوص مواجهه با رویدادهای اخیر در تولید و تجارت پسته افزود: «ما باید این واقعیت جدید را بپذیریم و با ترسیم نقشه راه، مسیرهای جدیدی برای موفقیت صنعت پسته کشور بیابیم. قطعاً طی کردن این مسیر با همفکری و همراهی تمامی فعالین پسته کشور میسر خواهدگردید. »

صالحی راهکار پیشرفت صنعت پسته کشور را افزایش راندمان تولید به ازای هر لیتر آب مصرفی، ارتقا سلامت و بهداشت محصول از نظر آلودگی‌هایی نظیر افلاتوکسین، اُکراتوکسین و باقیمانده سموم، تلاش برای توسعه بازارهای جهانی پسته و مغز پسته ذکر کرد و عنوان نمود: «معضل عاجل پسته کشور که کشاورزان و تجار از آن متأثر هستند، قوانین و مقررات دولتی مربوط به پیمان‌سپاری ارزی، تلاطمات نرخ ارز و بی‌ثباتی اقتصاد کلان است».

صالحی تصریح کرد: «مشکلاتی از قبیل تحریم‌های سیستم بانکی، حمل و نقل و بیمه جزو معضلاتی هستند که به‌شدت صنعت پسته ایران را تحت تأثیر قرار داده‌اند، با این حال در این شرایط صادرکنندگان به‌هرشکل محصول را به‌دست مصرف‌کننده می‌رسانند. اما مانع اصلی بر سر راه رونق صنعت پسته، تصمیمات و قوانین اشتباه داخلی هستند؛ از جمله چندنرخی کردن ارز توسط دولت. سوال من این است که چگونه یک صادرکننده که حاشیه سودش ۲ تا ۳ درصد است می‌تواند ارز خود را به قیمت ۲۵ تا ۳۰ درصد زیر قیمت بازار به دولت یا واردکننده بفروشد؟! »

وی به منظور شفاف‌سازی بیشتر در مورد انگیزه دولت از وضع پیمان ارزی گفت: «به‌نظر می‌رسد دولت قصد دارد با ایجاد مانع بر سر خروج ارز، واردات کالاهای لوکس را افزایش دهد تا در شرایط تورمی بتواند جلوی تورم را بگیرد. اما اکنون باید پس از قریب به پنج دهه از شروع این سیاست‌ها پرسید که آیا دولت به اندازه سرسوزنی در رسیدن به هدفش موفق بوده‌است یا خیر؟!» این صادرکننده پسته تصمیمات دولت در وضع پیمان ارزی را اختلال در جریان طبیعی تجارت آزاد و وخیم‌تر کننده اوضاع دانست و تأکید کرد: «آیا دولت با دیکته کردن نرخ فروش ارز حاصل از صادرات در قیمتی پایین‌تر از نرخ بازار آزاد تقاضای خروج سرمایه و واردات را تحریک نکرده‌است و به افزایش کسری بودجه خود که عامل اصلی تورم است دامن نزده؟» در پایان، محمد صالحی آمار مقایسه‌ای صادرات پسته به منطقه شرق آسیا که متأثر از وضع پیمان ارزی بوده‌است را این‌گونه تشریح کرد: «در پاییز سال ۱۳۹۶ صادرات پسته کشورهای شرق آسیا حدود ۴۰ هزار تن بود، اما متأسفانه در پاییز سال جاری این رقم به ۳ هزارتن رسیده‌است!»

حسین رضایی فرماندار ویژه شهرستان رفسنجان تشریح کرد

وضعیت توسعه باغات پسته در کشور

وضعیت توسعه باغات پسته در مناطق مختلف ایران محور گفته‌های حسین رضایی، فرماندار ویژه شهرستان رفسنجان در گردهمایی فعالین صنعت پسته کشور بود. وی اذعان داشت که با جذاب شدن قیمت پسته در سال ۱۳۹۷ به‌واسطه کاهش محصول پسته، طی سال‌های ۹۸ و ۹۹ سالانه حدود ده هزار هکتار به سطح زیر کشت آن در ایران اضافه شده‌است و این روند رو به افزایش می‌باشد. رضایی خاطرنشان کرد که درحال‌حاضر در ۲۸ استان کشور پسته کشت شده‌است. وی همچنین در رابطه با پتانسیل کشت پسته در مناطق مختلف کشور توضیح داد: «با توجه به تنوع عظیمی که در ارقام پسته ایران داریم، در اقصی نقاط کشور به‌جز سواحل خلیج فارس و سواحل دریای خزر امکان کشت پسته مهیا شده‌است. در استان کرمان به‌علت کاهش منابع آبی و شور شدن خاک و آب، امکان توسعه کشت پسته وجود ندارد؛ درحالی که استان خراسان یکی از مناطقی است که بیشترین توسعه کشت پسته را در آنجا شاهد هستیم و در این استان از سرخس در شمال تا نهبندان در جنوب امکان کشت پسته وجوددارد.» وی تشریح کرد: «منطقه تایباد، تربت‌جام و جنگل جزو نقاط با پتانسیل بالا در استان خراسان هستند و کشت پسته به‌شدت در آنجا در حال توسعه است؛ در این مناطق درختان ۴ و ۵ ساله هستند و طی چند سال آینده تولید اینها به مجموعه تولید ما اضافه خواهدشد.» فرماندار رفسنجان سایر مناطق پسته‌خیز ایران را این گونه توصیف کرد: «سیستان و بلوچستان منطقه بکری برای توسعه کشت پسته است؛ در غرب و شمال غرب کشور به‌لطف منابع آب شیرین توسعه کشت پسته رونق گرفته‌است، علی‌الخصوص مناطق خوی، مرند و یامچی استان آذربایجان در حال تبدیل شدن به یکی از قطب‌های پسته کشور است. در استان تهران خصوصاً منطقه ورامین، استان قزوین و برخی مناطق استان اصفهان نیز کماکان امکان توسعه کشت پسته وجوددارد.» حسین رضایی در ادامه سخنان خود آماری از میانگین تولید مناطق مختلف پسته‌کاری ایران ارائه داد. وی با عنوان اینکه در گذشته رکورد تولید ۲۵۰ هزار تن پسته را داشتیم، اظهار امیدواری کرد که در آینده‌ای نه چندان دور میزان تولید محصول پسته ایران به ۳۵۰ هزار تن خواهدرسید. این کارشناس کشاورزی اذعان داشت که درحال‌حاضر استان‌های کرمان و خراسان سهم به‌سزایی در میزان تولید پسته کشور دارند، اما در سال گذشته که محصول پسته استان کرمان به‌علت وقوع پدیده‌های اقلیمی اعم از سرمازدگی، سیل و گرماهای نابهنگام کاهش چشمگیری یافت، خراسان رضوی ناجی پسته ایران بود. حسین رضایی با اشاره به اینکه تولید پسته در کشور در نقطه عطف خود قراردارد، چشم‌انداز آینده این محصول را در کشور بسیار روشن ترسیم نمود و خوش فکری، برنامه‌ریزی دقیق و مشارکت جمعی را از عوامل موفقیت در این مسیر ذکر نمود.

محمدکاظم رمضانی، مشاور ریاست سازمان حفظ نباتات کشور، تأکید کرد

اهمیت مسئله باقیمانده سموم

ضرورت توجه به سلامت محصولات کشاورزی با تأکید بر مسئله باقیمانده آفت‌کش‌ها و اثر آن بر سلامت انسان و محیط زیست موضوع سخنرانی محمد کاظم رمضانی، عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات گیاهپزشکی و مشاور ریاست سازمان حفظ نباتات کشور در اولین روز گردهمایی بود. وی با تأکید بر اینکه استفاده از نهاده‌های کشاورزی و سموم در کشاورزی مدرن اجتناب‌ناپذیر است، امنیت و سلامت غذایی را دغدغه بشر در سال‌های اخیر عنوان کرد. وی با ارائه گزارشی از میزان مصرف آفت‌کش‌ها در کشورهای مختلف، از چین و آمریکای جنوبی به‌عنوان بیشترین مصرف کننده آفت‌کش‌ها نام برد. او همچنین چالش باقیمانده سموم در محصولات کشاورزی را در اولویت دوم بعد از پاتوژن‌های بیماریزا قرار داد و گفت: «طبق گزارشی که اخیراً در یکی از مجلات معتبر علمی منتشر شده‌است، ۶۴ درصد از اراضی کشاورزی، تقریباً معادل ۲۴ میلیون کیلومتر مربع، در خطر آلودگی به بیش از یک ماده موثره از آفت‌کش‌ها هستند.» کاظم رمضانی با اشاره به اینکه کمتر از یک درصد سموم پاشیده شده به هدف می‌رسد و بیشتر آن وارد محیط زیست می‌شود و ناکارآمدی روش‌های سم‌پاشی و استفاده نادرست از سموم دلیل این امر است، افزود: «انتقال مسیر آفت‌کش‌ها به بدن انسان معمولاً از طریق آلودگی مستقیم منابع‌غذایی اتفاق می‌افتد، اما برخی دیگر ابتدا وارد خاک و آب می‌شوند و مواد غذایی و آب آشامیدنی را به‌طور غیرمستقیم آلوده می‌سازند. سموم گروه نئونیکوتینوئیدها مثل ایمیداکلوپراید، استامی پراید و تیامتوکسام که در پسته هم استفاده می‌شود، به دلیل انتقالش به دانه گرده و زنبور در سال ۲۰۱۶ در اتحادیه اروپا ممنوع شد. عصر تاریک آفت‌کش‌ها به دوره ارگانو فسفره‌ها و ارگانوکلره‌ها برمی‌گردد که خوشبختانه آخرین ارگانوکلره، اندوسولفان، ۱۲ سال پیش در کشور ما حذف شد.» مشاور ریاست سازمان حفظ نباتات کشور اظهارداشت: «در موضوع باقیمانده سموم، همراه با ترکیب اصلی، متابولیت‌های ثانویه نیز صورت می‌گیرد. به‌همین علت ممکن است محصولی در ایران مشکل نداشته‌باشد، اما وقتی وارد اتحادیه اروپا می‌شود مردود اعلام می‌گردد؛ چراکه آنها ترکیب اصلی سم و متابولیت ثانویه را با هم اندازه‌گیری می‌کنند. به‌عنوان مثال در سم موونتو ماده اصلی اسپیروتترامات است که به محض ورود به پسته به اسپیروتترامات انول تبدیل می‌شود که اگر ما در آزمایشگاه خود اسپیروتترامات را اندازه‌گیری کنیم اصلاً مشکلی ندارد، ولی وقتی وارد ژاپن یا اتحادیه اروپا می‌شود آنها اسپیروتترامات به اضافه اسپیروتترامات انول را اندازه‌گیری نموده و در صورت بالا بودن میزان آنها، محموله مردود می‌شود.» در پایان، این عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، تشکل‌های بخش خصوصی و دولت را به همگامی با استانداردهای کشورهای مقصد صادراتی و تولید محصول سالم، دعوت نمود.

جمع‌بندی مقدار تولید پسته جهان طی ده سال آینده

در مجموع، با توجه به آمار جهانی پسته می‌توان گفت که شاید یک رشد ۷۰ درصدی در زمینه کشت و تولید پسته داشته‌باشیم. برآوردها حاکی از آن است که تولید پسته ظرف ده سال آینده به ۷۰۰ هزار تن می‌رسد. این بدان معناست که ما باید هر سال حدود ۷۰ هزار تن رشد در مصرف پسته داشته‌باشیم و برای آن تقاضا ایجاد کنیم.

علی امین مالک شرکت پرایمکس در گردهمایی انجمن پسته ایران بررسی کرد

چشم‌انداز تولید و مصرف جهانی پسته

شاید بزرگترین سوالی که از ده سال قبل با توسعه باغریزی در آمریکا و سایر نقاط پسته خیز جهان در ذهن فعالان صنعت پسته ایجادشد، کشش تقاضا در بازار جهانی پسته برای تولیدِ درحال افزایش بود. بدون تردید یکی از مطلع ترین افراد در دنیا در رابطه با جوانب مختلف پیرامون این سوال هموطنمان علی امین مالک و رئیس شرکت پرایمکس باشد. علی امین در خانواده‌ای کشاورز در ایران به دنیا آمد و بزرگ شد. وی نسل چهارم تولید و تجارت پسته در کالیفرنیا است؛ از حدود ۴۰ سال پیش در کنار عموی خود در آمریکا که ابتدا در حوزه پخش و توزیع آجیل و بعد تولید پسته فعالیت می کرد، مشغول به کار شد. علی امین شرکت فرآوری، بازاریابی و صادرات پسته پرایمکس را در سال ۱۹۸۹ تأسیس کرد. وی حضور فعال و نقش مهمی در تشکل‌های صنعت پسته آمریکا دارد؛ رئیس سابق کمیسیون پسته کالیفرنیا (CPC) بوده و در حال حاضر عضو هیئت مدیره انجمن پسته‌کاران آمریکا (APG) می‌باشد. علی امین با پذیرش دعوت انجمن پسته ایران به‌عنوان سخنران روز اول پنجمین گردهمایی فعالین صنعت پسته ایران در کرمان، ویدئویی ۲۰ دقیقه‌ای از ارائه خود ضبط نمود که در این گردهمایی برای حضار پخش گردید. در ادامه، چشم‌انداز تولید و مصرف جهانی پسته در ۱۰ سال آینده و توصیه امین به باغداران و تجار ایرانی آورده شده‌است.

چشم‌انداز تقاضای جهانی پسته ظرف ده سال آینده

از جمله بازارهایی که پتانسیل رشد خیلی بالایی دارند اول بازار هند است. این بازار از زمانی که تبلیغات پسته در این کشور شروع شده رشد خیلی سریعی تجربه کرده‌است و اگر پسته در زمان مناسب و با قیمت مناسب عرضه می‌شد، چه بسا این رشد سریع‌تر رخ می‌داد. بنابراین، با این قیمت‌های جدید که بین ۷ تا ۸ هزار دلار در تن است، این بازار جای رشد بالاتری دارد. بازار چین هم جای رشد بالایی دارد. درحال حاضر، متوسط واردات پسته به کشور چین بین ۱۲۰ تا ۱۳۰ هزار تن است. شاید ظرف ده سال آینده مصرف پسته این کشور بتواند دو برابر شود و به ۲۵۰ هزار تن برسد. بازار پسته اتحادیه اروپا هم هنوز پتانسیل رشد دارد و مصرف سرانه آن می‌تواند افزایش یابد. این موضوع در مورد بازار خاورمیانه نیز صدق می‌کند، چرا که احتمال رشد طبقه متوسط در کشورهای خاورمیانه مثل هند و چین وجوددارد. مصرف پسته در شمال آفریقا نیز رو به رشد است. وضعیت رشد مصرف پسته در کشورهای مشترک المنافع خوب بوده‌است. مصرف پسته در آمریکای جنوبی کم بوده، اما در چند سال اخیر رشد خوبی را تجربه کرده‌است و به‌نظر می‌رسد افزایش مصرف در این بازار ادامه پیدا کند.

ترکیه

طبق گفته تعدادی از تولید کنند گان، ضباطان، توزیع کنند گان و صادر کنند گان پسته ترکیه، سطح زیر کشت پسته در این کشور هم اکنون ۲۴۰ هزار هکتار است و تخمین می‌زنند که ظرف ده سال آینده به ۳۵۰ هزار هکتار برسد. میزان عملکرد در هکتار برای باغات دیم ترکیه در حال حاضر ۷۰۰ کیلو در هکتار و در باغاتی که تحت آبیاری قطره‌ای هستند، ۱۲۰۰ تا ۱۵۰۰ کیلو در هکتار گزارش شده‌است. درحال‌حاضر، ۳۵ درصد از باغات پسته ترکیه تحت آبیاری قطره‌ای هستند و تخمین زده می‌شود که ظرف ده سال آینده این سهم به ۸۰ درصد برسد. انتظار آنها این است که در ده سال آینده ۵۵۰ هزار تن پسته در ترکیه تولید شود.

استرالیا

تولید پسته استرالیا به‌علت مسائل آبی محدود است. سطح زیر کشت فعلی پسته در استرالیا ۵ هزار هکتار گزارش شده و تخمین می‌زنند که ظرف ده سال آینده به حداکثر ۲۰ هزار هکتار برسد. تولید پسته این کشور هم اکنون ۷ هزار تن برآورد می‌شود که شاید ظرف ده‌سال آینده به ۳۰ هزار تن برسد.

چشم‌انداز تولید جهانی پسته در ۱۰ سال آینده

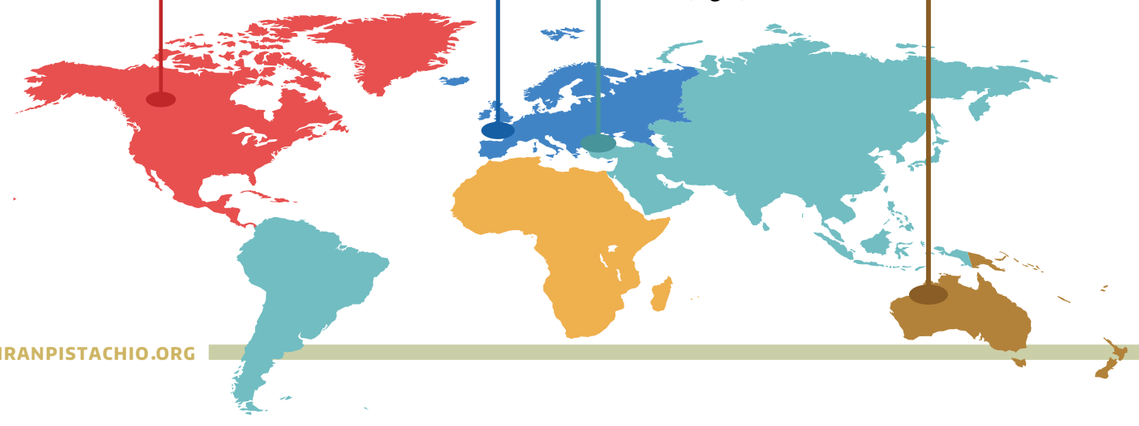

اسپانیا

طبق اطلاعات کسب شده، سطح زیر کشت فعلی باغات پسته اسپانیا ۱۲ هزار هکتار است که با روند رو به رشد فعلی شاید به ۴۰ هزار هکتار طی یک دهه آینده برسد. تولید پسته این کشور درحال‌حاضر حدوداً ۲۵ هزار تن است که پیش‌بینی می‌شود ظرف ده سال آینده به ۸۰ هزار تن برسد.

کالیفرنیا

در حال حاضر سطح زیر کشت پسته در کالیفرنیا ۱۸۰ هزار هکتار است و برآورد می‌شود طی ۱۰ سال آینده با حدود ۶۰ درصد رشد به ۲۴۰ هزار هکتار برسد. متوسط تولید پسته کالیفرنیا بین سال آور و ناآور در حال حاضر حدوداً ۴۰۰ هزار تن است که پیش‌بینی می‌شود ظرف ده سال آینده به ۶۵۰ هزار تن برسد.

آینده مبهم آب کالیفرنیا

نکته‌ای که در کالیفرنیا هنوز نامعلوم مانده، مسئله آب است. طبق قانونی که تصویب شده‌است هر منطقه آبی باید بتواند خود را به تعادل برساند؛ یعنی آبی که در هر منطقه برداشت می‌شود، نمی‌تواند بیشتر از آبی باشد که از طریق بارش برف و باران جایگزین می‌شود. بهره‌برداران در بسیاری از مناطق بیست سال است که آب بیشتر برداشت می‌کرده‌اند که این باعث پایین آمدن سطح آب شده‌است که متعاقباً اُفت زمین و کانال‌های آبی را به دنبال داشته و موجب پایین آمدن حجم آب انتقالی شده‌است. بنابراین، از یک طرف می‌شود گفت که پسته چون قیمتش بالاتر و یا سودآورتر بوده همیشه توانسته آب بخرد و وقتی کمبود آب بوده، سایر کشت‌ها مثل صیفی‌کاری و برنج کاری در شمال کالیفرنیا کمتر شده و آنها سهم آب خود را به پسته فروخته‌اند. از سوی دیگر، اگر تغییرات جوی ادامه پیدا کند و خشکسالی‌های بیشتر یا طولانی‌تری داشته‌باشیم، این احتمال وجوددارد باغات پسته‌ای که در مناطق محدودیت آبی واقع شده‌اند از کشت خارج شوند. نهایتاً شاید در منطقه کالیفرنیا حداقل ۳۰ درصد از مساحت زیرکشت فعلی اعم از بادام، گردو، پسته یا صیفی‌کاری‌ها در آینده آب نداشته‌باشد و ادامه تولید این محصولات صرف نکند. در صورت تداوم این روند، حداکثر آبی که ایالت کالیفرنیا می‌تواند برای حفظ سطح زیرکشت خود داشته‌باشد، کفاف دو سوم از سطح زیرکشت اراضی فعلی را می‌دهد. البته پاسخ به این سوال که سهم پسته، گردو و بادام از این اراضی چقدر خواهدبود کار مشکلی است. قیمت گردو خیلی پایین آمده و احتمال بیشتری وجوددارد که سطح زیرکشت گردو کاهش پیدا کند. قیمت بادام درختی حدود ۴۰ درصد اُفت کرده‌است. در کالیفرنیا تولیدکننده‌های بادام حتی در بهترین مناطق کشت و با بهترین و ارزان‌ترین آب هم سود نمی‌کنند. به همین دلیل سطح زیرکشت بادام قرار است سالانه پایین بیاید و به یک توازن برسد؛ یعنی از یک طرف تولید پایین بیاید و از طرف دیگر بخاطر اُفت قیمت مصرف بالا برود.

نقاط قوت تولید و تجارت پسته ایران در بازارهای جهانی

از نقاط قوت پسته ایران می‌توان به تنوع پیوندهای پسته ایرانی اشاره کرد. مثلاً رقم کشیده احمدآقایی هنوز در بازار هند بسیار خواهان دارد و حتی در چین هم در آن سالی که پسته کالیفرنیا نسبت به پسته ایرانی گران‌تر بود، پسته‌های کشیده ایرانی فروش رفت و به‌تدریج چینی‌ها هم با پسته احمدآقایی و اکبری آشنا شدند. مشتریان جهانی پسته خوب متوجه تفاوت مزه‌ای پسته‌های ایرانی در مقایسه با پسته کالیفرنیا هستند. اینها از مزایای پسته ایرانی است.

توصیه به باغداران و تجار ایرانی برای ۱۰ سال آینده

اگر یک نظام بین باغداران و صادرکنندگان ایرانی پیدا شود که صادرکننده ایرانی بتواند قراردادهای بلندمدت و حجیم منعقد کند، توانایی رقابت با همتایان کالیفرنیایی خود را در بازارهای مدرن و صنعتی خواهدداشت؛ چون بسیاری از کانال‌های فروش در بازارهای صنعتی، مثل فروشگاه‌های زنجیره‌ای در اتحادیه اروپا، طی یک مرحله برای کل سال خرید می‌کنند، مثلاً ۵ یا ۱۰ هزار تن پسته کالیفرنیایی برای تمام سال می‌خرند. درحال‌حاضر، پسته ایرانی توانایی عرضه شدن در این احجام و شرکت در چنین مناقصه‌هایی ندارد، برای این که هیچ صادرکننده‌ای نیست که بتواند آن حجم از پسته را تأمین کند. این یکی از مسائل مهم امروز پسته ایران است.

چشم‌انداز روند تغییرات قیمت جهانی پسته در ۱۰ سال آینده

اینکه آیا پسته نیز روند بادام را خواهدداشت یا خیر، باید اول به تفاوت‌های این دو محصول اشاره کرد. پسته از لحاظ آجیل بودن با بادام درختی یا حتی بادام هندی خیلی فرق دارد، چرا که عمدهٔ مصرف بادام هندی و بادام درختی صنعتی است و بیشتر در صنایع غذایی و شکلات‌سازی استفاده می‌شوند. بنابراین، وقتی قیمت آنها اُفت می‌کند، چون قسمت کمی از کل هزینه تولید می‌شود، اثر کاهش قیمت آنها روی مصرف کننده خیلی کم است، یا اینکه خیلی طول می‌کشد به‌خاطر ارزان بودنشان مصرف‌های جدید صنعتی با استفاده از آنها ایجاد شود. اما پسته فرق می‌کند؛ پسته چون مصرف آجیلی و تنقلاتی دارد اگر قیمتش ۲۰ درصد پایین بیاید، مصرف‌کننده می‌تواند پسته را در مغازه ۲۰ درصد ارزان‌تر از قبل بخرد، یعنی عکس‌العمل وی در رابطه با مصرف و قیمت پسته خیلی سریع است؛ چون کشش قیمتی پسته شدیدتر است؛ هرچه قیمت پسته پایین‌تر بیاید، مصرف آن با شدت بیشتری بالا می‌رود. برعکس آن هم درست است.مسئله دیگر این است که پسته خواص بیشتری نسبت به سایر مغزجات دارد. می‌دانیم که هر ۵ دانه پسته به اندازه یک تخم‌مرغ پروتئین دارد. پسته منبع کامل پروتئین گیاهی نیز به شمار می‌آید، یعنی هر ۹ آمینواسید مورد نیاز بدن در روز را دارد. خاصیت جدیدی که در مورد پسته کشف شده این است که پسته بعد از انار و خانواده توت‌های قرمز، خاصیت آنتی‌اکسیدانی قوی دارد. بنابراین، پسته شاید سقوط قیمتی بادام را نداشته‌باشد. کمااینکه در سال گذشته علی‌رغم اینکه اوضاع اقتصادی اروپا خیلی خراب شد، تورم بالا رفت و ارزش یورو در مقابل دلار پایین آمد، همه فکر می‌کردیم شاید قیمت پسته در هر تن بین ۵۰۰ تا ۷۰۰ دلار اُفت داشته‌باشد، ولی در عمل فقط حدود ۲۰۰ دلار پایین‌تر شروع شد و البته الان به قیمت‌های سال گذشته رسیده‌است. تاکنون اکثر تولیدکنندگان پسته تقریباً آنچه که قصد فروش را داشته‌اند، فروخته‌اند. برای همین درحال‌حاضر در بازار خیلی پیشنهادها کم است.

بهروز آگاه:
در دنیا خیلی از جاها پسته ما را نمی‌شناسند. اگر ما مشکل تولید داریم و در زمین بد، آب کم و شور می‌خواهیم تولید کنیم و با دنیا هم رقابت کنیم، این مشکل ماست نه مشکل صادرات. پسته ما یک مزیت‌هایی دارد، اگر شما می‌خواهید یک کالای خاص و با قیمت بالای ۱۰ دلار بفروشید باید خاص هم تولید، برداشت و سورت کنید.

در پنل تخصصی روز اول گردهمایی فعالین صنعت پسته ایران بررسی شد

آینده تولید و تجارت جهانی پسته

نشست تخصصی چشم‌انداز بلندمدت تولید و تجارت جهانی پسته به مدیریت فرهاد آگاه، عضو هیئت مدیره انجمن پسته ایران در روز اول گردهمایی فعالین پسته ایران برگزار شد در این نشست سیدمحمود ابطحی رئیس فعلی هیئت امنا، بهروز آگاه عضو هیئت امنا، مرتضی کارگر عضو انجمن، امیرعلی عسگراولادی عضو انجمن و امیراعتصام ادیب عضو هیئت امنای انجمن حضور داشتند.

در ابتدای این نشست تخصصی، سید محمود ابطحی گزارشی در رابطه با مقایسه سرعت رشد عرضه و تقاضای پسته در جهان ارائه‌داد. وی بازار پسته را بازاری فعال دانست و مدعی شد که در بازار پسته به هرمیزان پسته عرضه شود، تقاضا وجوددارد و همواره خریدار و فروشنده به‌راحتی دردسترس هم هستند. وی بازار پسته را بازار رقابت کامل نامید و افزود: «پسته ما در یک بازار رقابتی معامله می‌شود. در این بازار رقابتی عرضه و تقاضا تعیین کننده قیمت هستند و قیمت روی تولید، عرضه و تقاضا اثرگذار است.» ابطحی عدم ثبات در نرخ ارز و بالتبع آن نوسان قیمت ریالی پسته را موثر در تصمیم‌گیری برای آینده دانست و آینده این صنعت را نامعلوم خواند. وی عواملی مانند ذات خود پسته به‌عنوان یک آجیل پرطرفدار، هزینه‌های آماده مصرف‌شدن پسته، قیمت کالاهای جانشین مانند گردو و بادام، حضور پسته آمریکا در بازار به‌عنوان رقیب قدرتمند پسته ایران و انتظار قیمت آینده را از عوامل موثر بر قیمت پسته دانست. وی به ثبات و دامنه نوسان کم قیمت جهانی پسته در میان مدت و کوتاه مدت اشاره نمود و سپس گفت:«آمادسازی و بسته‌بندی پسته متناسب با میل و ذائقه مصرف کننده در کشور انجام می‌شود و همچنین اعمال تعرفه سنگین بر پسته بسته‌بندی شده از موانع صادرات پسته بسته‌بندی شده‌است.»

در ادامه نشست، بهروز آگاه میزان تولید و برداشت پسته در دنیا را اینگونه تشریح نمود: «اسپانیا مدعی تولید حدود ۲۰ هزار تن پسته طی چهار، پنج سال آینده است. آمار تولید پسته ترکیه متأسفانه کمی ساختگی است؛ اما با توجه به باغریزی زیادی که صورت گرفته روبه رشد است؛ در قدیم باغاتشان دیم بود و برداشت در هکتارشان کم بود، ولی الان با توجه به آب زیادی که ترکیه دارد و تحقیقات علمی که بر روی پسته انجام می‌دهند مطمئناً در آینده ۲۵۰ ،۲۰۰ هزار تن پسته خواهندداشت. طبق آمار مربوط به حدود یکسال و نیم قبل در بهترین حالت، مصرف پسته دنیا ۶۰۰ هزار تن بوده‌است؛ با توجه به اینکه باغات پسته جوان آمریکا حدود چهار، پنج سال آینده به محصول اقتصادی می‌رسند و طبق آمار مناطق پسته‌خیز ایران، همچنین آینده پسته اسپانیا، ترکیه و سوریه، اگر سرما و حوادث غیرمترقبه رخ ندهد، حداقل میزان تولید برای سال آینده حدود یک میلیون تن پیش‌بینی می‌شود. لازم به ذکر است که میزان مصرف پسته در دنیا با توجه به مسائل اقتصادی به سمت ۵۰۰ هزارتن کاهش پیدا خواهدکرد.»

بهروز آگاه خاطرنشان کرد در صورتی که سیاست‌های ارزی و دولت در بازار اختلال ایجاد نکند، کشاورز و تاجر ایرانی، به‌واسطه طعم و مزه پسته ایران، به‌راحتی پسته خود را به‌فروش می‌رساند.

آگاه در ادامه سخنان خود از میزان صادرات غیرنفتی کشور گزارش داد: «صادرات غیرنفتی ایران در سال ۱۴۰۰، حدود ۵۰ میلیارد دلار بوده‌است که از این میزان کمتر از ۷ درصد سهم بخش کشاورزی، معادل حدود ۳ میلیارد دلار، می‌باشد. ۲۰ درصد جمعیت ایران به‌طور مستقیم و ۴۰ درصد به‌صورت غیرمستقیم از این ۳ میلیارد ارتزاق می‌کنند که معادل ۵۰ میلیون نفر از جمعیت ایران است. هر عقل سلیمی به‌واسطه پنجاه میلیون نفر از جمعیتی که با این مبلغ سر و کار دارند، اجازه می‌دهد که این ۳ میلیارد را هر جور که می‌خواهند ببرند و بیاورند، ولی متأسفانه همان‌طوری که با پتروشیمی‌های رانتی و با فولاد و صنایع دیگر برخورد می‌شود با صنعت پسته هم که دائم دستخوش تحولات جوی، سرمازدگی، گرمازدگی، طوفان‌زدگی و دولت‌زدگی است برخورد می‌شود. تنها راه نجات ما این است که نرخ ارز با نرخ تورم معادل شود، به‌نحوی‌که هر چقدر تورم داریم به همان نسبت هم نرخ ارز بالا برود تا بتوانیم در بازارهای جهانی رقابت کنیم و اولین کسی باقی بمانیم که پسته‌اش را می‌فروشد.»

این باغدار در رابطه با مسئله بحران آب، سوءمدیریت وزارت نیرو را عامل اصلی و مهم برشمرد وی در تائید سخنان ابطحی سیاست‌های ارزی را موثر بر بازار پسته دانست. وی همچنین، بازارهای چین، هند، روسیه و کشورهای مشترک‌المنافع را برای پسته ایران جزو مقاصد صادراتی باپتانسیل بالا معرفی نمود و صادرات به اروپا را علی‌رغم حساسیت این بازار بر روی افلاتوکسین و باقیمانده سموم از طریق مدیریت باغی مناسب امکان‌پذیر دانست. سپس مرتضی کارگر نسبت به روند تولید و تقاضا و قیمت پسته در آینده اظهار خوش‌بینی نمود و گفت: «در دنیا خیلی از جاها پسته ما را نمی‌شناسند. اگر ما مشکل تولید داریم و در زمین بد، آب کم و شور می‌خواهیم تولید کنیم و با دنیا هم رقابت کنیم، این مشکل ماست نه مشکل صادرات. پسته ما یک مزیت‌هایی دارد، اگر شما می‌خواهید یک کالای خاص و با قیمت بالای ۱۰ دلار بفروشید باید خاص هم تولید، برداشت و سورت کنید.»

کارگر ضمن واکنش به نظر آقای ابطحی در رابطه با بازار پسته افزود: «برخلاف فرمایشات آقای ابطحی، به‌نظرمن اگر بازار دست تعداد محدودی شرکت بزرگ باشد که سهم عمده پسته ایران دستشان است، اقتصاد سالمی را خواهیم دید. باغ‌های ما خرد شده، تجارت ما خرد شده، با خردشدن تجارت و باغات سرنوشتمان همین است؛ نه می‌توانیم افلاتوکسین را کنترل کنیم و نه می توانیم باقیمانده سموم را درست کنیم. در تجارت هم وضعیت به همین شکل است. اقتصاد سالم اقتصادی است که دستوری در آن نباشد.»

مرتضی کارگر پسته را سرمایه ملی و متعلق به آحاد جامعه معرفی کرد و در رابطه با پتانسیل بازار چین و هند نکاتی را مطرح نمود. وی این امیدواری را در بازار مغز پسته داد که آمریکایی‌ها هیچ‌گاه بازار مغز تنقلاتی پسته را از ما نخواهند گرفت و از هند به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان مغز پسته نام برد. عسگر اولادی تقاضا، پتانسیل تقاضا و روند رشد قیمت پسته در دنیا را تشریح نمود و اظهارداشت: «۲۰ سال قبل قیمت پسته روی ۳ دلار بود؛ ده سال پیش، قیمت پسته ایران حدود ۶ تا ۷ دلار بود و درحال حاضر هم قیمت پسته حدود ۸ دلار است. اگر بخواهیم با همین رشد، ده سال دیگر را نگاه کنیم این احتمال وجوددارد که قیمت پسته به ۱۰ دلار برسد؛ چرا؟ برای اینکه با وجود رکود اقتصادی و تمام اتفاقاتی که افتاده میزان مصرف جهانی رو به افزایش است. طبق آمار ۱۰ سال گذشته، شیب منحنی مصرف پسته در دنیا رو به افزایش است. همان‌طور که بازارهای جدید در حال پیش آمدن هستند، بازارهای فعلی نیز در حال مصرف بیشتر پسته هستند. ممکن است یکی، دو سال آینده این روند توقف کند، ولی درنهایت در ۱۰ سال آینده مصرف جهانی پسته افزایش پیداخواهدکرد.»

وی اضافه کرد: «درحال حاضر که قیمت پسته ۸ دلار است، باغدار حاضر نمی‌شود با این قیمت پسته بفروشد. پسته ایران دچار تورم وحشتناکی شده‌است؛ تقصیر باغدار، کشاورز، تاجر و صادرکننده نیست، کشور دچار تورم وحشتناکی است و قیمت کالا در ایران بر مبنای دلار ۴۰ هزار تومانی نیست. تورم در کشور ما فراتر از قیمت دلار، سکه و غیره است و خودمان انتخاب کردیم که این تورم را داشته باشیم» عسگراولادی عدم توسعه کشت و تولید پسته را از دیگر مشکلات صنعت پسته و عامل عقب افتادگی این صنعت در دنیا برشمرد. وی کم آبی و مسائل و معضلات خاکی را عامل از تولید خارج شدن باغات عنوان نمود و سود پسته را در حجم زیاد فروختن پسته دانست، نه گران فروشی. وی در رابطه با آینده پسته ایران ضمن ابراز

ابطحی:

طی ۱۰ ،۱۵ سال مقدار صادرات پسته ایران به اروپا به ۹۰ هزار تن رسید. دلیل این افزایش مشابه وضعیت حال حاضر ما بود که قیمت ریالی پسته دچار نوسان ولی قیمت ارزی آن تقریباً ثابت بود. این نوسان باعث‌شد که توزیع کننده اروپایی سود قابل توجهی کسب کند.

نامیدی، خاطرنشان کرد که صنعت پسته ایران از بین نمی‌رود. او همچنین خردەمالکی را عامل مهم دیگر در تولید پسته دانست.

عسگراولادی آینده پسته ایران را در بازار کشورهای همسایه موفق برشمرد و نود درصد بازار چین، هند و اروپا را در نهایت ازدست رفته دانست. او همچنین تغییر پیوند درختان پسته به احمدآقایی و اکبری را برای صادرات و حفظ بازارهای خاص مثل هند و پاکستان توصیه نمود و آینده خوبی برای این دو رقم پسته تصویر کرد.

در ادامه نشست ،امیراعتصام ادیب روند تولید پسته ایران و جهان را رو به رشد معرفی کرد و آماری از افزایش سطح زیرکشت و سرانه مصرف در دنیا ارائه نمود.

ادیب معضلات و مشکلات پسته، علاوه بر تغییر اقلیم، مسائل و سیاست‌های داخلی عنوان کرد و اعلام داشت که بیشترین ضربه را صنعت پسته از داخل می‌خورد و افزود: «تورم داخلی باعث می‌شود که پسته را گران تولید کنیم. سیاست‌های صادراتی سختگیرانه باعث می‌شود سخت آن را صادر کنیم و مجموع این عوامل باعث می‌شود که یک تولید کننده در ایران خیلی تحت فشار قرار بگیرد.»

وی تلاش برای تولید با بهره‌وری بالا را عامل افزایش توان رقابتی پسته ایران در مقایسه رقیب جهانی دانست. همچنین ادیب در رابطه با عرضه و قیمت پسته در بازار آمریکا توضیح داد: «آمریکایی‌ها بین قیمت باغدارشان و قیمت صادراتشان طبق آنچه اعلام کرده‌اند به‌طور متوسط یک اختلاف ۳۵ تا ۴۰ درصدی را در بازه‌های ده ساله دارند و وقتی از حدود ۴، ۵ سال پیش باقیمانده انبار ۵۰ هزار تنی را به حدود ۲۰۰ هزار تن می‌رسانند، یعنی تمایل به کاهش قیمت از طریق عرضه بیشتر ندارند. در مجموع، قیمت پسته وابسته به خیلی از عوامل است، اما روند طولانی مدت و دهساله آن نمی‌تواند خیلی افزایشی باشد. قیمت‌های ۱۲ دلار و ۱۵ دلار برای پسته غیرمنطقی است، البته پسته با قیمت ۵،۴ دلار هم غیرمنطقی است، ولی چون توان رقابتی رقیب ما بالا است و بازاریابی قدرتمندی دارد می‌تواند به‌راحتی با ما برسر قیمت درگیر شود و سود خوبی که دارد را کاهش دهد. بنابراین، کشاورز ما به‌خاطر تورم داخلی و بهره‌وری پایین در تولید به مشکل برمی‌خورد.»

امیراعتصام ادیب قابلیت برشته شدن خوب، روغن خوب و رنگ سبز و طعم عالی را بعد از پارامتر قیمت از مزایای پسته ایران برشمرد.

در ادامه، فرهاد آگاه در راستای سوال از سیدمحمودابطحی اظهار داشت: «مطابق آمار شورای جهانی خشکبار (INC) برای اولین بار در سال ۱۳۹۹ ارزش عرضه جهانی پسته از بادام و همه مغزجات درختی دیگر پیشی گرفت. با توجه به رشد سریع تولید جهانی پسته احتمالاً این روند ادامه‌دار باشد. طبق آمار INC رکورد جهانی پسته حدود یک میلیون تن در سال بوده که در سال ۱۳۹۹ معادل ۵۰۰ هزار تن مغز پسته است. این درحالی است که تولید جهانی مغز بادام بیش از سه برابر تولید پسته و حدود یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن است. چه تفاوت‌هایی بین پسته و بادام می‌بینید که می‌توانید مقایسه مصرف این دو محصول را تحت الشعاع قراردهد؟ یک آمار دیگری هم وجوددارد که مصرف پسته در داخل آمریکا با حدود ۳۳۰ میلیون نفر جمعیت و البته پرمصرف‌ترین ملت دنیا، یعنی بیشترین سرانه مصرف نسبت به درآمد در دنیا، به نزدیک ۲۰۰ هزار تن در سال رسیده‌است. آیا می‌شود با اتکا به این عدد راجع به پتانسیل رشد مصرف جهانی پسته خوش‌بین بود؟»

ابطحی در پاسخ بیان داشت: «آمارهایی که آقای آگاه از INC می‌دهند، قطعاً درست است. اما من از زاویه دیگری که نگاه می‌کنم ممکن است بدبینانه باشد، ولی از روی واقعیت باید بگویم به‌نظرمن گردو، بادام و فندق کالاهای جایگزین پسته نیستند، زیرا هر کدام مصارف خاص خودشان را دارند و مصرف صنعتی دارند.»

او افزود: «محصولی که به پسته نزدیک است، بادام هندی است که حدود ۲۵ تا ۳۰ سال پیش مقدار تولید ۲۰ تا ۲۵ هزار تن بادام هندی وجودداشت و قیمت آن هم ۱۵ برابر پسته بود. آن‌زمان سطح زیرکشت در حدود ۲۰ تا ۳۰ هزار هکتار بود. چندی بعد ویتنام ۳۰۰ هزار هکتار بادام هندی کاشت. امروز که اینجا هستیم قیمت بادام هندی به قیمت پسته رسیده‌است.»

در ادامه ابطحی اظهار داشت که پسته ایران حدود ۱۰۰ سال است که صادر می‌شود در شروع صادرات، حدود چهار پنجم به روسیه و یک پنجم به هند صادر می‌شد. بعد از انقلاب بلشویکی روسیه در سال ۱۹۱۷، پسته ایران به بازار آمریکا صادر شد. در آن‌زمان حجم صادرات حدود ۱۰ تا ۱۵ هزار تن بود که این وضعیت تا انقلاب ایران ادامه پیدا کرد. بعد از انقلاب آمریکایی‌ها طبعاً دیگر مشتری ما نبودند و طولی هم نکشید با ادعای دامپینگ بر روی پسته ما تعرفه گذاشتند و تقریباً ورود پسته به آمریکا ممنوع شد. بعد از آن، پسته ایران به اروپا رفت و آن‌زمان ما سالانه هزار تن پسته به اروپا صادر می‌کردیم.»

ابطحی ضمن اشاره به دلایل افزایش صادرات پسته به اروپا گفت: «طی ۱۵،۱۰ سال مقدار صادرات پسته ایران به اروپا به ۹۰ هزار تن رسید. دلیل این افزایش مشابه وضعیت حال حاضر ما بود که قیمت ریالی پسته دچار نوسان ولی قیمت ارزی آن تقریباً ثابت بود. این نوسان باعث‌شد که توزیع کننده اروپایی سود قابل توجهی کسب کند. در واقع، خود قیمت، بازار را هدایت کرد و از هزار تن به ۹۰ هزار تن صادرات به اروپا رسیدیم.»

این فعال بازار پسته تصریح کرد: «هروقت در توزیع، سود مغازه‌دار زیاد شود شک نکنید که هرچه بخواهید مصرف افزایش پیدا می‌کند.»

در ادامه، کارگر در واکنش به اظهارات ابطحی مطرح کرد: «مسائل اقتصادی که آقای ابطحی می‌گویند کاملاً درست است. اما در دنیای امروز که کالا به‌صورت اینترنتی به‌فروش می‌رود، همه توزیع‌کنندگان دارند حذف می‌شوند. برندهایی که در اروپا یا هرجای دنیا بودند دو برابر سود می‌کردند، اما امروز سوپرمارکت‌ها تناژ بالا می‌خرند، یعنی جهت سود به سمت زیاد فروختن است. درست است که پسته ایران گران‌تر شده، ولی دست مصرف‌کننده ارزان‌تر می‌رسد که این باعث می‌شود مصرف بالا برود.»

سپس، بهروز آگاه به باغداران توصیه کرد و گفت: «کشاورزان عزیز علی‌رغم اذیت‌های وزارت نیرو سعی کنند برداشت‌ها را در هکتار بالا ببرند. ما کشاورزان نمونه‌ای در منطقه نوق رفسنجان داریم، مانند آقای بهروز زینلی که باغات احمدآقایی او عملکرد بالایی دارند. چنانچه وزارت نیرو او را اذیت نکند و بتواند آب بخرد بدون تردید بهترین کشاورز می‌شود. توصیه می‌کنم به هر کشاورزی که می‌خواهد پایدار بماند، چه خرده مالک و چه عمده مالک، هرچه می‌تواند آب بخرد. نهایتاً ماندگاری ما بستگی به آب دارد.»

آگاه گفت: «از آنجایی که هزینه‌هایمان درحال افزایش است، هرکسی که برداشت خوبی نداشته‌باشد محکوم به ورشکستگی و از بین رفتن است. ما در سطح هکتار حدود ۴۰۰، ۵۰۰ کیلو برداشت می‌کنیم، اما آمریکایی‌ها ۳ تا ۳،۵ تن پسته خشک از هر هکتار برداشت می‌کنند. درحالی که ما در سال گذشته با ۴۷ درصد افزایش نرخ هزینه‌های کارگری و سایر نهاده‌ها روبه‌رو بوده‌ایم.»

در پایان، کارگر راجع به پتانسیل مصرف مغز پسته ایران اظهار داشت: «ما دوشکل مغز داریم، مغز صنعتی و مغز غیرصنعتی. مغزی که در ایران تولید می‌شود امکان رقابت کردن را دارد، البته زیرساخت‌هایی برای اینکار نیاز است و تولید هم باید درست شود. باغداران باید توجه کنند مغزی که درون خشک‌کن می‌رود به همان سرنوشت مغز آمریکایی دچار خواهدشد.»

کارگر درباره راهکار عقد قراردادهای طولانی مدت پیشنهاددادد: «باید در این زمینه کشاورزان با صادرکنندگان همراهی داشته‌باشند. برای اینکه بتوانیم قراردادهای طولانی مدت داشته‌باشیم باید بیش از ۶۰ درصد از حجم صادرات در اختیار چند شرکت باشد. قبلاً شرکت‌های حق‌العمل‌کاری مثل مرحوم آقای نخعی در کرمان بودند و پسته را می‌خریدند و به‌صورت عمده به صادرکننده می‌دادند که آنها هم دارند از بازار بیرون می‌روند. البته باغداران تقصیری ندارند و به‌دلیل نوسانات نرخ ارز جلوی عرضه آنها گرفته می‌شود. این عرضه قطره چکانی باعث می‌شود صادرکننده هم نتواند کاری کند.»

پرسش و پاسخ

پرسش و پاسخ‌های نشست تخصصی اولین روز گردهمایی

عسگر اولادی در پاسخ به اینکه چه توصیه‌ای به صادرکنندگان دارد گفت: «کسی که تصمیم دارد در بازار جهانی مطرح باشد باید در دو زمینه کار کند؛ زمینه اول آماده شدن برای سلامت پسته، بدین شکل که در واحد تولیدی خود افلاتوکسین را کنترل کند و پسته با حد مجاز باقیمانده سموم صادر کند و دوم اینکه باید برای حذف مواد خارجی داخل پسته تلاش کند.» عسکر اولادی درباره عقد قراردادهای حجیم و طولانی مدت گفت: «به‌دلیل ساختار سیستم خرده‌مالکی ما نمی‌توانیم قرارداد بلندمدت ببندیم. از طرفی، برخلاف آمریکا سیستم بانکی کشور حامی صادرکننده نیست. فرق ما با آمریکایی‌ها همین چالش هاست که بانک‌های آنها وام با بهره ۲ یا ۳ درصد در اختیار صادرکننده قرار می‌دهند و اینجا با التماس وام با بهره ۱۸ درصد به صادرکننده می‌دهند. از طرف دیگر، باغدار بزرگ هم نداریم که با ما قرارداد طولانی‌مدت امضا کند.» در ادامه ادیب در مورد توسعه باغ‌یزی اظهار داشت: «باغدارانی که می‌خواهند باغ‌یزی جدید داشته‌باشند باید حداقل‌های استاندارد احداث باغ مثل در نظر داشتن اقلیم مناسب و نوع پایه و پیوند را برای کاشت پسته مدنظر قراردهند. در مرحله بعد مدیریت آب مهم است، اینکه نسبت آب به زمین رعایت شود.» ادیب درباره راهکارهای پیش روی باغات قدیمی که با مشکل آب برخورد کرده‌اند بیان داشت: «اولین اقدام این است که باغدار ببیند آیا می‌تواند سیستم آبیاری را ارتقا دهد و یا اینکه می‌تواند بهره‌وری استفاده از آب را افزایش دهد. اگر نمی‌تواند، باید به دنبال خرید آب و انتقال آب باشد تا محصول باکیفیتی تولید کند. او افزود اگر نتوانستیم این اقدامات را انجام دهیم مجبور هستیم که مقداری از باغات را خشک کنیم تا بتوانیم آب را مدیریت کنیم. درصورتی که نتوان مشکل آب را مدیریت کرد، ناچار به واگذاری آب خواهیم بود.» بهروز آگاه در پاسخ به چگونگی مبارزه با آفات گفت: «ما کشاورزانی مثل آقای رضا فلاح در منطقه نوق رفسنجان داریم که از هر هکتار ۵ تن پسته خشک برداشت می‌کند که از متوسط برداشت کشاورزان آمریکایی بالاتر است. کشاورزان باید سراغ این افراد بروند و از آنها راهنمایی بگیرند.»

مهدی طبیب‌زاده رئیس اتاق بازرگانی کرمان بررسی کرد

جایگاه صنعت پسته در مجموعه اتاق بازرگانی

بررسی جایگاه صنعت پسته در مجموعه اتاق بازرگانی، محور سخنان مهدی طبیب‌زاده رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی کرمان در دومین روز از گردهمایی فعالین صنعت پسته ایران بود. وی در این خصوص بیان داشت: «سالانه حدود یک میلیادر دلار درآمد ارزی وارد استان کرمان می‌شود و حدود ۱۰۰ هزار بهره‌بردار و با در نظر گرفتن بُعد خانوار ۴ نفره بیش از ۴۰۰ هزار نفر به‌طور مستقیم از این صنعت منتفع خواهندشد. او افزود صنعت پسته متفاوت از صنایع معدنی است، مواد معدنی مثل مس و فولاد، انبوهی از ثروت انباشته در زمین است که به‌راحتی استخراج و صادر می‌شود، اما پسته با رنج و زحمت به‌دست می‌آید.»

طبیب‌زاده با بیان اینکه بیشترین صادرات استان کرمان، محصول پسته بوده‌است اذعان کرد: «در سال جاری این صادرات به‌دلایل متعددی به یک سوم کاهش پیدا کرد.»

وی به اقدامات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان برای صنعت پسته اشاره نمود و گفت اتاق کرمان با برخورداری از پشتوانه کارشناسی قوی و حضور افراد مجرب و فرهیخته در هیأت نمایندگان و هیات رئیسه دست به اقداماتی زده‌است و تشکیل انجمن پسته ایران به‌عنوان مولود مبارکی در مجموعه اتاق کرمان است که درحال‌حاضر می‌تواند محور فعالیت‌های این صنعت باشد. سپس، طبیب زاده از موسسین انجمن پسته ایران، محسن جلال‌پور، زنده‌یاد مهدی آگاه، علی نظری، مهدی ایرانی کرمانی و محمد حسین کریمی‌پور یاد کرد.

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی کرمان به دیگر اقدامات این اتاق اشاره کرد و بیان داشت: «اندیشکده تدبیر آب ایران در اتاق کرمان در راستای حل مسائل آب شکل گرفت و همچنین در جهت حل مسائل صنعت پسته شرکت‌های دانش‌بنیان نیز تقویت و حمایت شدند که می‌توان گفت درحال‌حاضر بهترین شرکت پردازشگر تصویر با استفاده از سیستم پهپاد در کرمان مستقر شده و همچنین تجهیز یک ایستگاه هواشناسی هوشمند حاصل کار این شرکت‌ها بوده‌است.» وی در بخشی از سخنان خود موضوع باقیمانده سموم را موضوع مهم صنعت پسته و صادرات کشور دانست و تصریح کرد: «با کمک اتاق کرمان، طی یک سال اخیر، برای تشخیص باقیمانده سموم تعداد سه آزمایشگاه مجهز راه‌اندازی شده‌است.»

طبیب‌زاده اظهار داشت: «تعداد ۵ نفر از مجموع ۱۵ نفر هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان فعال صنعت پسته هستند، درحالی‌که سهم پسته در اقتصاد استان حدود ۱۷ درصد است؛ یعنی نسبت سهم پسته در هیئت نمایندگان اتاق کرمان از سهم پسته در تولید ناخالص داخلی (GDP) استان بیشتر است که نشان از اهمیت این صنعت برای اتاق کرمان دارد.» وی در مورد مزیت‌های پسته گفت: «فعالین صنعت پسته اذعان می‌دارند که مزیت نسبی خوبی در تولید پسته در کشور داریم، اما باید توجه داشت این مزیت تا وقتی قابل قبول خواهدبود که به مزیت رقابتی تبدیل شود.» در ادامه، طبیب‌زاده به عدم هم‌افزایی در بین فعالین صنعت پسته اشاره کرد و اذعان کرد: «ما افراد شاخصی در این صنعت داریم که فعالیت‌های خوبی در این صنعت داشته‌اند، اما بهم وصل نشده‌اند تا هم‌افزایی صورت پذیرد.» رئیس اتاق بازرگانی کرمان پیشنهاددادد: «اتاق کرمان از تشکیل یک تیم برای تدوین استراتژی فعالین صنعت پسته با شرایط موجود حمایت خواهدکرد تا بتوان سرنوشت یک و نیم میلیارد دلار درآمد ارزی کشور را در این شرایط دشوار حفظ کرد.»

طبیب‌زاده با اشاره به قیمت انتقال آب از خلیج فارس به انتظاراتی که از فعالین صنعت پسته می‌رود پرداخت و بیان داشت: «در انتقال آب از خلیج فارس به کرمان، طبق قرارداد یکی از سهامداران، هر متر مکعب آب ۷۷ هزار تومان واگذار می‌شود که البته قیمت تمام‌شده آن بیشتر است؛ قیمت جهانی به ازای هر متر مکعب آب ۳ دلار است. بنابراین، با توجه به این اعداد بحث بهره‌وری آب در صنعت پسته ضروری است.»در پایان، رئیس اتاق بازرگانی کرمان ضمن اظهار گلایه‌مندی خود از تصمیمات ارزی در کشور افزود: «ما بعد از سال ۱۳۹۷ که بحث تعهد ارزی پیش آمد به همراه انجمن پسته ایران با مدیریت آقای پورابراهیمی نماینده کرمان با مقامات عالیه کشور اعم از وزیر اقتصاد، وزیر صنعت و بانک مرکزی و هر مسئول ذیصلاح جلساتی را درباره این موضوع داشتیم و به نتایج خوبی بعد از این جلسات می‌رسیدیم، اما بعد از مدت کوتاهی ناقص انجام شده و یا منتفی می‌شد! به‌هرحال بخش کشاورزی انتظار دارند که این بخش با صنایع معدنی و پتروشیمی مقایسه نشود، زیرا مخارج این بخش با نرخ بازار آزاد است، درحالی‌که باید در سامانه نیما با سایر بخش‌هایی که از رانت گاز برخوردارند رقابت کنند.»

محمدعلی انجم شعاع در گردهمایی فعالین صنعت پسته ایران تشریح کرد

عملکرد انجمن پسته

ارائه گزارش فعالیت‌های انجمن پسته ایران یکی از موضوعات دومین روز از پنجمین گردهمایی فعالین پسته کشور بود که توسط محمدعلی انجم شعاع عضو هیئت مدیره این انجمن انجام شد.

انجم‌شعاع با اشاره به اینکه تعدادی از افراد خیراندیش در سال ۱۳۸۶ انجمن را زیر مجموعه اتاق بازرگانی ایران پایه‌گذاری کردند و حمایت‌های فراوانی داشته‌اند خاطرنشان کرد: «انجمن سعی دارد منافع عمومی پسته کشور را حفظ کند و صدای آن باشد این انجمن غیرانتفاعی است و اصولاً انجمن‌ها در دنیا تشکیل می‌شوند تا برای منافع آن صنعت چانه‌زنی کنند و انجمن پسته نیز از این امر مستثنی نیست»وی با ارائه مثال‌هایی از قبیل ورود انجمن به مسائل آب، تعهد ارزی، ممنوعیت صادرات پسته، شفاف‌سازی آمار و اطلاعات تولید و تجارت صنعت پسته و تلاش انجمن در جهت جلوگیری از وضع حدود مجاز غیرمنطقی باقیمانده سموم توسط سازمان کدکس جهانی، اهداف انجمن را این‌گونه برشمرد: «چانه‌زنی برای منافع صنعت پسته کشور، شفاف‌سازی، اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی، ارائه راهکارهای مشورتی و انجام فعالیت‌های ترویجی جهت تسهیل تولید و تجارت پسته، اهداف انجمن پسته ایران هستند و تمام فعالیت‌های انجمن در جهت دستیابی به این موارد است.» این عضو هیئت مدیره در خصوص کمیته‌های انجمن گفت: «در حال حاضر سه کمیته تخصصی باغبانی، بازرگانی و آب در انجمن فعال هستند و کمیته آمار و اطلاعات و مطالعات بازار به‌تازگی فعالیت خود را شروع کرده‌است. ارائه آمار و اطلاعات به قدری برای دست اندرکاران انجمن مهم بوده‌است که برای این کمیته نیرو و بودجه اختصاص داده‌شده‌است.» انجم شعاع در خصوص تولیدات انجمن گفت:«یکی از مهمترین فعالیت‌های انجمن پسته ایران انتشار ماهنامه تخصصی است که به‌طور مرتب طی سال‌های گذشته انجام شده و یک بستر ایده‌آل

است که تقریباً همه اهداف ما را پوشش می‌دهد؛ به‌نحوی که قوانین آب در آن بررسی می‌شود؛ از طریق آن اطلاع‌رسانی انجام می‌دهیم؛ شفاف‌سازی و چانه‌زنی می‌کنیم؛ تمام بحث‌های مرتبط با پسته از قوانین آب گرفته تا بسته‌بندی پسته و حتی تاریخ شفاهی در ماهنامه منتشر شده و روی وبسایت انجمن قرار داده شده است.» وی با توضیح در مورد پادکست‌های پسته که توسط انجمن تولید شده‌اند پیشنهاددادد: «باغداران می‌توانند با استفاده از این پادکست‌ها دید خیلی خوبی نسبت به وضعیت تولید و تجارت پسته در داخل و خارج از کشور کسب نمایند.» محمدعلی انجم شعاع در مورد فعالیت‌های برون مرزی انجمن توضیح داد: «ما در خارج از کشور خوب عمل کردیم؛ عضویت در شورای جهانی خشکبار (INC)، تأثیرگذاری در این شورا و اتحادیه خشکبار اروپا (FRUCUM) بخشی از فعالیت‌های انجمن است» در ادامه، انجم شعاع برگزاری تورهای داخلی و خارجی تخصصی و شرکت در نمایشگاه‌های بین المللی را موجب افزایش سطح تعاملات و انتقال دانش و اطلاعات در مورد پسته ایران ذکر کرد.

انجم شعاع با بیان اینکه انجمن پسته ایران بعضی از فعالیت‌ها را انجام نمی‌دهد تشریح کرد: «بعضی مواقع در سفر به استان‌های مختلف برخی از دوستان و همکاران از ما سوال دارند که چرا انجمن جلوی سم و کودهای تقلبی را نمی‌گیرد؟ و یا چرا انجمن برای تأمین بودجه خودش فعالیت تجاری انجام نمی‌دهد؟! در پاسخ باید گفت، اگر ما بر بنگاه‌ها نظارت کنیم، زمینه‌های فساد و رانت ایجاد می‌شود؛ چون در چنین شرایطی ما باید بگوییم به چه کسی مجوز داده شود و به چه کسی مجوز داده نشود و این باعث ذینفع شدن انجمن می‌گردد.» این عضو هیئت مدیره در خصوص پرهیز انجمن از انجام فعالیت‌های تجاری، رانتی و حاکمیتی توضیح داد: «بعضی اوقات به ما پیشنهاد داده می‌شود که بجای دریافت حق عضویت از اعضا، کود وارد کنیم یا مجوز واردات خودرو بگیریم! باید گفت ما نمی‌توانیم با اتخاذ تصمیمات تجاری، رقیب اعضای خودمان در زمینه‌های مرتبط با پسته شویم؛ یعنی اگر انجمن بخواهد به تجارت پسته بپردازد آنگاه باید با اعضای خودش رقابت کند همچنین بعضی اوقات پول‌هایی به صورت رانت به انجمن پیشنهاد می‌شود که ما از دریافت آنها نیز خودداری می‌کنیم علاوه بر این، ما دولت نیستیم، نه توانایی آن را داریم و نه شأنیت آن را داریم که به بحث کودهای تقلبی ورود کنیم ما معتقدیم هیچ انجمنی نباید کار دولت در زمینه مسائل حاکمیتی را انجام بدهد» وی دراین‌باره تأکید کرد: «انجمن از تمامی فعالیت‌های تجاری، رانتی و حاکمیتی حذر می‌کند و حتی با اینکه امسال در نتیجه ارزیابی اتاق بازرگانی ایران به عنوان انجمن برتر معرفی شد، خوشحالیم که در شاخص ارزیابی و نظارت بر بنگاه‌ها امتیاز صفر را کسب کردیم و این آگاهانه و خودخواسته بود.»

محمدمهدی فداکار استاندار کرمان در گردهمایی انجمن پیشنهاد داد

راه‌اندازی بازار آب و احداث مزارع تولید برق

اشاره به ظرفیت‌های اشتغال و ارزآوری پسته موضوع سخنرانی محمدمهدی فداکار استاندار کرمان در پنجمین گردهمایی فعالین صنعت پسته ایران بود. وی ضمن ابراز خرسندی از حضور ذینفعان پسته و خیرمقدم به میهمانان انجمن پسته ایران بر تأثیر جدی و همه جانبه محصول پسته در زندگی و معیشت مردم استان کرمان تأکید نمود و ظرفیت تولیدی و ارزآوری پسته را قابل قبول دانست و گفت: «صنعت پسته، صنعتی است که در تولید آن دولت هیچ نقشی ندارد و کار به دست باغداران و فعالین این صنعت صورت می‌گیرد و دولت همین که تلاش کند مانع نباشد پنجاه درصد مسائل این قشر حل می‌شود و کار بزرگی است.» فداکار از قطعی برق در زمان حساس محصول و کم‌آبی به‌عنوان بزرگ‌ترین مسائل کشاورزی پسته یاد کرد و ایجاد مزارع تولید برق با انرژی خورشیدی و همچنین راه‌اندازی بازار آب را به‌عنوان راه‌حل‌های پیشنهادی در این زمینه ارائه نمود و حمایت استانداری کرمان در جهت رفع این مشکلات را اعلام نمود.

در دومین روز گردهمایی فعالین صنعت پسته ایران بررسی شد

مسئله ارز و تعهد ارزی

بررسی مسائل مرتبط با ارز و تعهد ارزی محور گفت‌وگوهای نشست تخصصی دومین روز از گردهمایی فعالین پسته کشور بود. در این نشست محمدرضا پورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی و نماینده مردم کرمان در مجلس شورای اسلامی، حسین سلاح‌ورزی نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران، داوود سوری دکترای اقتصاد و متخصص حوزه اقتصاد کلان، محمدرضا مودودی مشاور سازمان توسعه تجارت، فرهاد نیلی استاد دانشگاه و مشاور اسبق بانک جهانی حضور داشتند. همچنین، آرش علوی عضو هیئت امنای انجمن پسته ایران به طرح سوال از افراد حاضر در پنل پرداخت.

در ابتدا آرش علوی بحث اقتصاد و گرایش اقتصاددانان و فعالین صنعت پسته به اقتصاد بازار را بخش جدایی‌ناپذیر صنعت پسته عنوان کرد و منتفعین صادرات پسته را کلیه فعالین این صنعت از باغدار تا صادرکننده دانست. وی هدف از برگزاری این نشست را بررسی تأثیر قیمت ارز و تعهد ارزی بر اقتصاد، بودجه و صادرات کشور عنوان نمود.

سپس، حسین سلاح‌ورزی ضمن تشریح پیشینه تاریخی جهش‌های ارزی در کشور و استقرار نظام چندنرخی ارز، عوامل بروز این وضعیت را این‌گونه عنوان کرد: «شاید هیچ‌کدام از رؤسای بانک مرکزی یا دولت‌ها از ابتدا قصدشان چند نرخی کردن ارز نبوده‌است؛ اما به‌دلایل مختلفی این اتفاق افتاده‌است؛ پایدار نبودن و کم شدن درآمدهای ارزی کشور بعد از انقلاب به‌واسطه عوامل مختلف سیاسی و یا بین‌المللی، همچنین عدم استقلال و اختیار بانک مرکزی توأم با تصمیم‌گیری دولتمردان برای روسای بانک مرکزی از دلایل پیش‌آمدن این وضع هستند. البته دولت‌مردان همواره فکر می‌کرده‌اند تورم ناشی از گران شدن دلار است و سعی بر این بوده با مصنوعی نگه‌داشتن قیمت دلار مشکل تورم در کشور را حل کنند.» وی در توصیف وضعیت کنونی افزود: «این چرخه همچنان ادامه دارد و همان اتفاق درحال تکرار است و هیچ درس و تجربه‌ای از این موضوع گرفته‌نشده‌است.» نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران تصریح کرد: «قاعدتاً اگر ملت و یا سیاست‌گذاران از گذشته درس نگیرند محکوم به شکست هستند.»

در ادامه، داوود سوری با اشاره به اهمیت نرخ ارز برای تعادل‌بخشی به اقتصاد با ذکر یک مثال توضیح‌داد: «اقتصاد ایران و آمریکا دو سر مقابل یک الاکلنگ هستند و نرخ دلار به‌عنوان تکیه‌گاه این الاکلنگ است؛ برای برقراری تعادل و صاف ایستادن این الاکلنگ باید اقتصاد ایران و آمریکا در یک سطح باشند؛ اما اگر یک طرف الاکلنگ خیلی سنگین باشد برای برقراری تعادل باید تکیه‌گاه به‌طرف سنگین‌تر حرکت کند. در اقتصاد کشور ما محل قرارگیری این تکیه‌گاه به سه طریق باید تنظیم شود: ۱- اقتصاد کشورمان باید ارزان تولید کند و کارا باشد ۲- کشور باید بتواند جذب سرمایه داشته‌باشد ۳- مسئولین ما باید اعتماد فعالین اقتصادی را جذب کنند.» سوری در توصیف شرایط حاکم بر اقتصاد کشور عنوان کرد: «در طول تاریخ کشور ما، برای اینکه محور الاکلنگ اقتصاد در حالت تعادل بایستد از وزنه درآمدهای نفتی، یعنی فروش دلارهای نفتی، استفاده‌شده‌است. اما اکنون به‌واسطه تحریم‌ها و کاهش درآمدهای نفتی نسبت به جمعیت، امکان برقراری تعادل با استفاده از این دلارها وجودندارد و دیگر توان این را نداریم که به‌صورت مصنوعی تعادل را برقرار کنیم. کشوری که با تورم روبه‌رو است و محصولات با قیمت بالا به‌دست می‌آیند، تاوان جبران این ناکارایی را با کاهش ارزش پول ملی در مقابل اقتصادهای دیگر می‌دهد.»

محمدرضا مودودی:

«بر اساس آمار سالیانه شش، هفت میلیارد دلار از کشور خارج می‌شود میزان جذب سرمایه خارجی ما عدد بسیار ناچیز و تأسف برانگیز است. برندهای اصلی و بزرگ کشور ما محو شده‌اند و از طریق کارت‌های اجاره‌ای تجارت را مدیریت می‌کنند!»

سپس، محمدرضا مودودی ضمن تأیید سخنان داوود سوری و اشاره به درگیر بودن ایران در جنگ تجاری افزود: «اساسا تجارت مورد هدف قرارگرفته و باید تمام راهبردها در جهت مقاوم‌سازی بخش تجاری باشد که متأسفانه این اتفاق نیفتاده است. به‌نظرمن سؤال اساسی این است که سیاست‌های ارزی که در طول این سال‌ها بر سیاست‌های تجاری غالب شد، آیا باعث حفظ ارزش پول ملی شد؟ آیا باعث توسعه اشتغال شد؟ آیا باعث تقویت سرمایه‌گذاری شد؟ آیا باعث ممانعت از فساد شده‌است؟ یا این موضوع خودش در سیستم داخلی ما فساد ایجاد کرده‌است؟ آیا باعث شده که برگشت ارز تضمین شود و صادرکنندگان اصلی همچنان صادرات انجام دهند یا خیر؟»

وی در خصوص اثر سوء سیاست‌های ارزی حاکم اذعان کرد: «بر اساس آمار سالیانه شش، هفت میلیارد دلار از کشور خارج می‌شود میزان جذب سرمایه خارجی ما عدد بسیار ناچیز و تأسف برانگیز است. برندهای اصلی و بزرگ کشور ما محو شده‌اند و از طریق کارت‌های اجاره‌ای تجارت را مدیریت می‌کنند!»

مودودی ضمن استناد به آمار گمرک در سال ۱۳۹۷ و روییدن شرکت‌های نوظهور و بدون سابقه در عرصه صادرات و محوشدن برندها پس از تصمیمات ارزی نادرست، اظهارداشت: «اساساً برندها بر اساس تبلیغات و رسانه‌ها شکل نمی‌گیرند، بلکه برندسازی درون یک شبکه شکل می‌گیرد. اما در داخل کشور اکثراً به‌صورت انفرادی فعالیت می‌کنند و در تصمیم‌گیری‌ها نیز ذی‌نفوذ نیستند و این امر موجب می‌شود که در سطح بین‌المللی به مرور منزوی شده و حتی برای حفظ ارزش پول ملی توان مقابله را از دست می‌دهند. ما امروز عضو هیچ شبکه جهانی نیستیم، هیچ اعتمادی بین ما و فعالان سایر کشورها و دولت‌های مختلف وجود ندارد و این بی‌اعتمادی و شکاف و انزوا باعث می‌شود که خیلی آسیب‌پذیرتر از قبل شویم و ارزش پول ملی به‌شدت اُفت کند. بنابراین، به نظر می‌رسد مشکل اصلی ما اتصال به شبکه جهانی و عناصر اصلی است و این می‌تواند یک تهدید برای آینده ما باشد.»

در ادامه نشست، فرهاد نیلی ضمن تأکید بر این نکته که تورم در نرخ ارز تخلیه می‌شود و نه برعکس تشریح کرد: «ما تجربه بسیار گرانبها و پرهزینه‌ای را پشت سر گذاشته‌ایم و آزموده‌ها را بسیار آزموده‌ایم، اما هیچ‌وقت از آنها درس نگرفته‌ایم! طی دو دهه گذشته، شاخص قیمت‌ها ۴۲ برابر شده و نرخ ارز در همین دوره ۴۷ برابر شده‌است. این یک درس مهم اقتصاد است که در بلند مدت، تورم کاملاً در نرخ ارز تخلیه می‌شود و باید این را به‌عنوان یک علت واقعی بپذیریم. در کوتاه مدت شاید بشود آن را کنترل کرد، اما در بلند مدت نمی‌شود و علیت از جانب تورم به نرخ ارز است.»

وی اذعان کرد: «در چهار سال گذشته متوسط تورم ما ۳۸/۴ درصد بوده درحالی‌که نرخ ارز ۳۶ درصد افزایش پیداکرده‌است. این خبر بدی است که میانگین بلندمدت نرخ تورم در کشور به‌میزان قابل ملاحظه‌ای ظرف چهار، پنج سال گذشته افزایش پیدا کرده، اما نرخ ارز هنوز خودش را با آن تعدیل نکرده‌است. خبر بدتر این است که سیاست‌گذار ممکن است فکر کند این اتفاق قابل تداوم است. اما هر چه زمان طولانی‌تر شود، نرخ تورم بیشتری در نرخ ارز تخلیه می‌شود.»

وی در خصوص حساسیت نرخ ارز نسبت به حساسیت نرخ تورم افزود: «در هر اقتصادی نرخ ارز یکی از حساس‌ترین متغیرهای اقتصادی است. تلاطم‌ها، بی‌ثباتی‌ها، هیجان‌ها، توهم‌ها و تنش‌ها همه در نرخ ارز تخلیه می‌شود و در تورم تخلیه نمی‌شود؛ چون تورم زمان می‌خواهد. بنابراین نرخ ارز خودش را به اتفاقات سیاسی کشور لنگر می‌کند و تا زمانی که اخبار بد نیامده، نرخ ارز افزایش پیدا نمی‌کند. نرخ تورم کُند حرکت می‌کند، ولی نرخ ارز هیچ صبوری ندارد و یک دفعه جهش می‌کند؛ بنابراین نرخ ارز همه را غافل‌گیر می‌کند. قصه نرخ ارز ما ریال به دلار نیست، ریال به تمام ارزهای جهان است و ریال است که در حال تضعیف‌شدن است.»

نیلی در مورد اثر روابط سیاسی بر نرخ ارز و همچنین توهم خواندن موضوع کنترل ارز گفت: «به‌عنوان مثال اگر در دیپلماسی خارجی یا در تنش‌زدایی روابط خارجی ناموفق باشیم از بانک مرکزی انتظار داریم نرخ ارز را کنترل کند. بنابراین، نرخ ارز این بار سیاسی را به دوش می‌کشد. زمانی که سازهای ناکوک کنترل نمی‌شود، اثرش در نرخ ارز دیده می‌شود و همه ممکن است دچار توهم این شوند که می‌شود کنترلش کرد. برخی فکر می‌کنند اگر نرخ ارز را در بالا کنترل کنند شاخص قیمت‌ها در پایین کنترل می‌شود، اما چنین چیزی نیست؛ با کنترل نرخ ارز نیمایی نمی‌توان قیمت کالاهای اساسی را کنترل کرد؛ چون دستگاهی وجودندارد که ردیابی کند این کالا با کدام نرخ ارز قیمت‌گذاری شده که پایین با همان قیمت به دست مردم برسد.»

سپس آرش علوی ضمن اشاره به انتشار سیگنال‌های عجیب از بانک مرکزی و اعلام نرخ دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی توسط رئیس جدیدالورود بانک مرکزی از محمدرضا پورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس تشکر کرد و گفت: «شما بلافاصله در دو مصاحبه مختلف گفتید که مجلس موافق طرح تثبیت قیمت‌ها و تکرار تجربه‌های قبلی نیست و ما امیدوار شدیم که ان‌شاءالله دوستان این اشتباهی که در بدو ورود داشتند را تصحیح می‌کنند، ولی دو روز بعد دوباره تأکیدکردند قیمت ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی دلار را پیگیری می‌کنند. تصور شما از اتفاقاتی که از سال ۹۷ افتاد چیست و چه می‌توان کرد که تأثیرش روی اقتصاد کشور کمتر شود؟»

محمدرضا پورابراهیمی در پاسخ به سوال مطرح شده با مضمون طرح تثبیت قیمت‌ها و کاهش اثر وقایع سال ۱۳۹۷ بر اقتصاد کشور پاسخ داد: «ما بر اساس قانون برنامه ششم و همچنین ماده بیست قانون احکام دائمی که حکم آن درحال حاضر در کشور جاری است عمل می‌کنیم. در این قانون مطرح شده که در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر فعال‌سازی منابع مالی و هم‌چنین اصلاح و تقویت نظام مالی کشور، نظام ارزی کشور شناور مدیریت شده‌است. بنابراین، دامنه نرخ با توجه به حفظ قدرت رقابت‌پذیری در تجارت خارجی، همچنین ملاحظات تورم داخلی و خارجی و در حوزه‌ای که بتوان حد مطلوبی از ذخایر خارجی را در این قضیه لحاظ کرد تعیین می‌شود. هر سیاستی در کشور که مغایر قانون باشد خلاف است.»

وی اذعان کرد: «طی چند دهه اخیر شاهد شوک‌های ارزی متعددی بوده‌ایم و نرخ‌های تورم بالاتر از این را هم داشته‌ایم. ازاین‌رو، ما سیاست‌هایی که در دنیا به‌عنوان سیاست‌های ارزی از آن نام برده می‌شود و می‌تواند در کشور موفق باشد را پیگیری می‌کنیم. از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰ نزدیک به ۲۵۰ میلیارد دلار مداخلات ارزی و تنها در چند سال اخیر نزدیک به ۴۰ میلیارد دلار مداخلات ارزی داشتیم که اگر کارساز بود تاکنون خود را نشان می‌داد. ما به جای مواجهه با معلول باید با علت مواجهه کنیم»

پورابراهیمی در مورد علت اصلی کاهش ارزش پول ملی توضیح داد: «عوامل داخلی، عوامل خارجی، تورم، تحریم و امثال اینها اثرگذار است و هرکدام سهم مشخصی دارند، اما مطالعات ما نشان می‌دهد اصلی‌ترین عامل اثرگذار در کاهش ارزش پول ملی تورمی است که در کشور ایجاد شده است. ما در ۴ سال گذشته در کشور حدود ۳۶ درصد نرخ تورم و ۳۲ درصد نرخ رشد نقدینگی داشتیم.»

وی در توضیح دلایل افزایش حجم نقدینگی و رابطه آن با تورم گفت: «آثار نقدینگی در تورم مشخص می‌شود. از نگاه ما در کار کارشناسی و مطالعات علمی و تخصصی، اصلی‌ترین عامل ایجاد تورم که در کنار عوامل دیگر باعث کاهش ارزش پول ملی می‌شود، ناترازی‌هایی است که در نظام اقتصادی کشور ایجاد شده‌است. اولین ناترازی که سهم عمده‌ای در ایجاد تورم در اقتصاد کشوردارد ناترازی بودجه است و دومین عامل ناترازی نظام بانکی است. اگر می‌خواهیم ثبات ارزی ایجاد کنیم ابتدا باید برای ناترازی‌ها تصمیم بگیریم.»

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس ضمن تأکید بر اینکه مشکل کسری بودجه زمانی حل می‌شود که ما بتوانیم رابطه بین هزینه‌های اجتناب ناپذیر در بودجه را با درآمد پایدار یکسان کنیم افزود: «عدد بودجه ۱۴۰۱ تقریباً ۱۴۰۰ هزار میلیارد تومان (همت) می‌باشد. از این ۱۴۰۰ همت، حدود ۱۰۰۰ همت هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر بوده که تعهد دولت است و حتماً باید پرداخت شود که شامل حقوق، دستمزد و هزینه‌های جاری کشور می‌شود. حال این سوال مطرح است که در مقابل این‌ها چقدر درآمد پایدار داریم؟ مجموع درآمدهای قابل اتکا، بدون احتساب درآمد نفتی و انتشار اوراق و مولدسازی‌ها و واگذاری سهام شرکت‌های دولتی، حدود ۶۰۰ همت است؛ یعنی اگر می‌خواهیم کشور را به یک ثبات برسانیم باید بتوانیم ۴۰۰ همت منابع کشور ایجاد کنیم تا بتوانیم به تراز برسیم.»

وی در خصوص تأمین ۴۰۰ همت از طریق اخذ مالیات جهت ایجاد ثبات اقتصادی گفت: «در دنیا شاخصی به نام شاخص مالیات به تولید ناخالص داخلی کشور وجود دارد؛ کشورها در این زمینه میانگین‌های متعددی دارند. ما در قانون برنامه ششم در مجلس این عدد را ۱۰ هدف‌گذاری کردیم و میزان وصولی مالیات میانگین ده سال ما تقریباً ۴,۷ است. بنابراین، امکان حذف ناترازی در بودجه برای اینکه موتور تورم در اقتصاد کشور را خاموش کنیم و یا دور آن را کند کنیم وجوددارد و راهکارهای آن هم مشخص است: سازماندهی نظام مالیاتی، ایجاد پایانه‌های مالیاتی جدید و درکنار آن مولدسازی دارایی‌های دولت.»

در پایان، دبیر نشست ضمن اعتراض به عملکرد و سیاست‌های دولت و بانک مرکزی، گلایه بخش خصوصی از تصمیمات خلق الساعه را اینگونه تشریح کرد: «در زمینه‌های مختلف وقتی که به‌نظر می‌رسد دستاوردی حاصل شده ناگهان یک بخشنامه یا قانون صادر می‌شود که مغایر

با جمع‌بندی انجام شده‌است! اکنون کمیته‌ای زیر نظر بانک مرکزی تشکیل شده که هیچ نقشی برای بخش خصوصی قائل نشده‌است. به‌نظر می‌رسد، علی‌رغم اینکه بخش کشاورزی حجم زیادی از کل اقتصاد کشور ندارد و غالباً بخش خصوصی است و بهره‌مند از رانت یا یارانه خاصی نیست، مستثنی نمی‌شود و یا به زور می‌خواهند ۵۰۰ یا هزار تومان از ارز این بخش را زیر قیمت بازار بخرند! بانک مرکزی از اینکه زیر بار قیمت آزاد برود احساس شکست می‌کند!»

محمدرضا پورابراهیمی ضمن بررسی فضای حاکم بر اقتصاد و روابط بین‌الملل کشور، افزود: «در اینکه ارز صادرات باید به کشور برگردانده شود هیچ شکی نیست؛ اینکه عوامل مخل در اقتصاد کشور از بیرون کشور به درون تحمیل می‌شوند نیز غیرقابل انکار است؛ تفاوت نحوه مواجهه ما با این عوامل به آن ضریب فزاینده یا کاهنده می‌دهد که اگر ضریب کاهشی باشد اثرش را به حداقل رسانده و قابل مدیریت می‌شود.»

وی نمونه مصداق عینی آن را در جنگ بیان کرد که جمهوری اسلامی ایران با کمترین امکانات نظامی روی پای خود ایستاد و پس از عبور از بحران در سال‌های اخیر شاهد توانمندی کشور هستیم، به‌نحوی‌که به‌عنوان یک قدرت منطقه در حوزه بازدارندگی نظامی قرار گرفته‌است.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در ادامه سخنان خود تعیین نرخ ثابت در حوزه سیاست‌های ارزی کشور را ناکارآمد دانست و تشویق به صادرات به منظور افزایش میزان ورودی ارز به کشور و همچنین مدیریت تقاضا را موثر دانست و در رابطه با ایجاد بازار توافقی آزمایشی در بخش کشاورزی پیشنهاد داد: «من در جلسه‌ای پیشنهاد دادم که بخش کشاورزی مستثنی شود و به صورت آزمایشی یک بازار توافقی ارز در این بخش راه بیفتد، بنده به صراحت عرض می‌کنم که اگر این اتفاق رقم بخورد و ما یک بازار توافقی در حوزه تهاتر تثبیت تعهدات ارزی برای بخش کشاورزی ایجاد کنیم، ظرف یکسال حتماً صادرات بخش کشاورزی ما ۵۰ درصد افزایش پیدا می‌کند.»

پرسش و پاسخ

در پرسش و پاسخ پنل اقتصادی بررسی شد

عملکرد ضدبخش خصوصی دولت و بانک مرکزی

محمدرضا پورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در پاسخ به محمد صالحی عضو هیئت مدیره انجمن پسته در خصوص علت پایبندنبودن دولت به نتیجه جمع‌بندی انجام شده در جلسات با بخش خصوصی گفت: «بخشی از دستورالعمل‌ها اجرایی شد، اثرات مثبتش را هم دیدیم و قرار شد استمرار پیدا کند که در استمرارش با یکسری مشکل مواجه شد. در آخرین جلسه پس از نشست اقتصادی در آذربایجان آقای دکتر صالح‌آبادی گفتند علی‌رغم راه انداختن بازار توافقی، طرف عرضه به‌هیچ‌عنوان همکاری نکرد. البته در آن جلسه هم یکی دو نفر آقایان گفتند که این چنین نبوده‌است.» سیدمحمود ابطحی رئیس هیئت امنای انجمن در مورد ناکارآمدی راهکار تعهد ارزی فعلی گفت: «مرتبه چهارمی است که این اتفاق در این مملکت می‌افتد، از دوران رضا شاه تاکنون! نهایتاً راه‌حل این بود که صادرات پسته در مقابل واردات کالا انجام شود و راه دیگری غیر از این وجودندارد. من نمی‌دانم چرا ما باید مرتباً این موضوع را تکرار کنیم. مسئله خیلی پیچیده‌ای نیست، ما هر وقت تعهد ارزی گذاشتیم صادراتمان کم شده و آخر سر گفتیم صادرات در مقابل واردات انجام شود. الان هم راه‌حلی غیر از این نخواهید داشت.» ایمان خواجه حسنی، عضو پیوسته انجمن پسته ایران پیشنهاد داد: «جناب پور ابراهیمی همه مشکلات را ما می‌دانیم. برای اینکه به جواب برسیم درخواست یک میز در بانک مرکزی داریم، اتاق اصفهان این کار را کرده‌است، یک میز گرفته و خواسته‌های صنعتی‌اش را آنجا برده و به بانک مرکزی ارائه می‌دهد.» پورابراهیمی در پاسخ به خواجه حسنی تصریح کرد: «بهترین میز مذاکره بخش خصوصی با بانک مرکزی، شورای گفتگو است که متولی آن اتاق بازرگانی است. این ظرفیت در قالب شورای گفتگو وجود دارد که مستمراً ماهانه تشکیل می‌شود و من فکر می‌کنم اجرای مصوبات شورای گفتگو و توافقاتی که آنجا انجام می‌شود را باید مبنا قرار دهیم که این تا حدودی عملیاتی شده‌است.» سیدزین‌العابدین هاشمی دبیر اتحادیه صادرکنندگان خشکبار ایران با ابراز گلایه‌مندی خود از وضعیت بانک مرکزی گفت: «سیاست‌های ارزی مملکت غالب بر سیاست‌های تجاری است. آقای صالح‌آبادی ضمن اینکه مملکت را دچار مشکل کردند صادرات را هم نابود کردند. الان شرایط خشکبار و پسته بحرانی است. لطفاً جلسه‌ای بگذارید و مشکل را حل کنید. بانک مرکزی برای کار کارشناسی احترام قائل نیست.» مهرداد آگاه عضو انجمن پسته در واکنش به سخنان پورابراهیمی در مورد ریشه‌های بروز تورم تأکیدکرد: «طبق نظر میلتون فریدمن و همه اقتصاددانان برجسته دنیا، تورم هیچ دلیل دومی به جز خلق پول ندارد. اگر خلق پول صورت نگیرد، تورم قابل کنترل است. به لطف کرونا و کمبود گاز نشان داده‌شد که اگر اکثریت قریب به اتفاق، شاید ۹۰ درصد کارمندان دولت حداقل لطف کنند و سر کار نیایند نه تنها هیچ اتفاق بدی برای مملکت نمی‌افتد، شاید قسمتی از مشکلات هم حل بشود. افزایش نرخ ارز، باغدار پسته، تولیدکننده و هر صادرکننده‌ای را خوشحال می‌کند و آن کسی که مصرف‌کننده و واردکننده‌است را ناراحت می‌کند. کدام کشاورز پسته‌ای است که اگر دلار بشود یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان ناراحت بشود؟ مدعی این نیستیم که باید به فکر هموطنان دیگر باشیم، ولی یک کسی باید این حرف را بزند. چرا ۶۰۰ همت؟ چرا ۱۰۰۰ همت؟ چرا بودجه دولت کم نشود؟ اتفاقاً لطف کنید به‌جای ۱۰۰۰ همت، اگر ۶۰۰ همت درآمد پایدار وجوددارد، بودجه روی همان ۶۰۰ همت تصویب بشود.» پورابراهیمی در پاسخ به مهرداد آگاه توضیح داد: «ما باید درآمدها را افزایش و هزینه‌ها را کاهش دهیم. اما بخشی از ناترازی بودجه مربوط به صندوق‌های بازنشستگی است. صندوق‌های بازنشستگی با پیر شدن جمعیت کشور به سمت ناترازی حرکت می‌کنند و در تمام دنیا این‌چنین است. عددهایشان هم عددهای ۲۰۰ و ۲۵۰ و ۳۰۰ همت است و این‌طور نیست که شما فکر می‌کنید اینها کارمند فعلی دولت باشند.»

نظرات سیدمحمود ابطحی رئیس هیئت امنای انجمن

حاشیه‌ای بر پنجمین گردهمایی فعالین صنعت پسته ایران

نکته اول- ضمن صحبت‌هایی که در گردهمایی کردم و در حاشیه آن بحثی داشتم و گفتم ما ناگزیر پسته را به‌صورت ماده‌اولیه و فله صادر می‌کنیم، دلایل این‌کار را هم به‌طور مختصر گفتم. بعد از صحبت‌ها چند جوان آمدند پیش من و حرف داشتند راجع به این مطلب. کسی مخالف بسته‌بندی نیست و من کاملاً می‌فهمم که این مقتضی سن و سال است و از روی دلسوزی. اصولاً وقتی آدم جوان باشد احتمال دارد این‌طور فکر بکند که نسل قبلی مطلبی را نفهمیده و حالا این من هستم که متوجه شده‌ام و می‌فهمم. اینها هم جوان بودند و هم در مورد بسته‌بندی متوهم. توهم در مورد بسته‌بندی بحث امروز و دیروز نیست، کوچک و بزرگ هم نمی‌شناسد. چند سال قبل در رفسنجان جلسه‌ای بود که در آن قرار بود مقام بالای کارآفرینی مملکت بیایند صحبت بکنند راجع به کارآفرینی و به حاضران آموزش بدهند. بالاخره با تأخیر آمدند و فرمودند من الان دو ساعت است به شهر شما وارد شده‌ام و با چند پرس‌وجو و کمی دقت متوجه شده‌ام علت وجود بیکاری و عقب‌ماندگی شهر شما این است که به قول خودشان از «ارزش افزوده» پسته استفاده نمی‌کنید. همان‌جا عرض کردم: «آقای رئیس یا شما نابغه هستید که حتماً همین‌طور است و یا ما رفسنجانی‌ها کلاً نادان! چرا که ما هفتاد سال اینجا زندگی کردیم و چیزی که شما در دو ساعت فهمیدید، نفهمیدیم. من به آن جوانان و همه کسانی که دنبال ارزش افزوده هستند توصیه می‌کنم که شما اول با هر طرحی و هر مدلی که دوست دارید، هر مقدار از پسته را که فکر می‌کنید لازم دارید، بدهید برایتان بسته‌بندی بکنند (خودتان بسته‌بندی نکنید. به قول دولتی‌ها برون‌سپاری بکنید) بعد ببرید بفروشید، اگر توانستید بفروشید آن‌وقت بروید طرف تولید؛ یعنی لطفاً کارتان را از فروش شروع بکنید، اگر موفق شدید بعد بروید طرف تولید.

نکته دوم - من در شروع مطالب گردهمایی ابتدا این‌طور احساس کردم که جلسه با صحبت‌هایی که در مورد بازار و تئوری‌های آن باشد، بیگانه است و از این قبیل صحبت‌ها سر در نمی‌آورد و خسته می‌شود. قدری که فکر کردم دیدم این برخورد قابل اغماض است، اول اینکه چون ما تا امروز به‌غیر از یک دوره زمانی کوتاه بعد از انقلاب- که باید جداگانه مفصل راجع به آن صحبت شود- با بازار مشکلی نداشتیم و هر چه را عرضه کرده‌ایم فروخته‌ایم. البته در همان زمان هم دست نامرئی قیمت به کمک می‌آمد. بنابراین، لزومی نداشته به بخش تقاضا کاری داشته‌باشیم، اما از این به بعد ناچاریم به بازار، تقاضا و مسائلی از این قبیل کار داشته‌باشیم و فکر کنیم. به‌خاطر داشته‌باشیم، زمانی کشاورزان ما به‌قدری در تولید وضع خوبی داشتند که اصلاً کاری به استفاده از علم و فناوری نداشتند، حالا ماشاالله خودشان هرکدام از هرکارشناسی پخته‌تر شده‌اند. انشاالله در بازار هم همین‌طور خواهدشد. خوب که فکر کردم دیدم چندان ناامیدکننده نیست و امیدوار شدم و به این نتیجه رسیدم که با اتکا به جمعیت اصیل و قدرتمند دست‌اندرکاران پسته و با اتکا به قابلیت کالایی که داریم، انشاالله همه مشکلات حل خواهندشد و آینده روشن است. انتظار نیست از میان پسته‌ای‌ها، فریدمن* دربیاید! اما نادانستنی‌های زیادی هستند که در بخش تقاضای بازار پسته وجوددارند. باید از روی حوصله و با تعاملِ با هم، نادانستنی‌ها را به دانش تبدیل کنیم.

توضیح سردبیر: میلتون فریدمن، اقتصاددان طرفدار بازار آزاد و معتقد به حداقل‌سازی وظایف دولت.

محمدرضا مودودی:
«بر اساس آمار سالیانه شش، هفت میلیارد دلار از کشور خارج می‌شود میزان جذب سرمایه خارجی ما عدد بسیار ناچیز و تأسف برانگیز است. برندهای اصلی و بزرگ کشور ما محو شده‌اند و از طریق کارت‌های اجاره‌ای تجارت را مدیریت می‌کنند!»

نتایج نظرسنجی گردهمایی

■ زهرا احمدی‌پور - دبیر کمیته آمار و اطلاعات

پنجمین گردهمایی فعالین صنعت پسته ۲۷ تا ۳۰ دی‌ماه ۱۴۰۱ در مکان تالار فرهنگ و هنر شهر کرمان توسط انجمن پسته ایران برگزار شد و ۲۸۵ نفر از سراسر ایران در این گردهمایی ثبت نام کردند. از این تعداد ۷۱ نفر فرم نظرسنجی توزیع شده در محل گردهمایی را تکمیل نمودند.

پاسخ‌دهندگان ۶۰ درصد عضو انجمن و ۴۰ درصد غیرعضو بودند؛ ۳۴ درصد سابقه حضور در گردهمایی‌های دوره‌های قبل در جزیره کیش را داشتند و ۶۶ درصد برای اولین بار بود که در گردهمایی انجمن پسته ایران شرکت می‌کردند؛ ۴۵ درصد این اشخاص با دعوت مستقیم، ۳۴ درصد از طریق فضای مجازی و اینترنت، ۴ درصد از طریق ماهنامه دنیای پسته و ۱۷ درصد با سایر روش‌ها از برگزاری این گردهمایی مطلع شده‌بودند. در ادامه، برخی از نتایج این نظرسنجی آورده شده‌است:

وقت اختصاص یافته برای ارائه سخنرانی‌ها و پرسش و پاسخ و مدت زمان اجرای گردهمایی:

نتایج حاکی از آن است که ۸۴ درصد از افرادی که در نظرسنجی شرکت کرده‌اند درباره وقت اختصاص یافته برای سخنرانی‌ها نظر عالی و خوب، ۱۱ درصد نظر متوسط و ۵ درصد نظر ضعیف داشته‌اند. طبق نظرات دریافتی ۶۸ درصد افراد معتقد بودند وقت کافی برای پرسش و پاسخ در نظر گرفته شده‌بود، ۲۲ درصد نظر متوسط و ۱۰ درصد نظر ضعیف داشتند. علاوه بر این ۹۰ درصد افراد درباره مدت زمان اجرای گردهمایی نظر خوب و عالی، ۹ درصد نظر متوسط و یک درصد نظر ضعیف داشتند.

تاریخ، محل و هزینه برگزاری گردهمایی:

طبق نتایج نظرسنجی در رابطه با تاریخ برگزاری گردهمایی، ۹۱ درصد افراد گزینه خوب و عالی، ۷ درصد گزینه متوسط و ۲ درصد گزینه ضعیف و خیلی ضعیف را انتخاب نموده‌اند. درباره محل برگزاری (کرمان) ۹۸ درصد نظر خوب و عالی و ۲ درصد نظر متوسط داشتند. همچنین، از نظر ۷۸ درصد از افراد هزینه گردهمایی خوب و عالی بوده و ۱۹ درصد در این زمینه نظر متوسط داشتند و ۳ درصد از هزینه گردهمایی رضایت نداشتند.

رعایت نظم و ترتیب در اداره جلسات، برگزاری گردهمایی طبق برنامه‌های پیش‌بینی شده، برنامه‌های جانبی و تفریحی:

طبق آمار واصله، ۹۶ درصد افراد به رعایت نظم و ترتیب در اداره جلسات امتیاز خوب و عالی و ۴ درصد امتیاز متوسط داده‌اند. ۹۸ درصد از پاسخ‌دهندگان اذعان داشتند گردهمایی طبق برنامه‌های پیش‌بینی‌شده برگزار شده‌است. ۸۹ درصد افراد درباره برنامه‌های جانبی و تفریحی نظر عالی و خوب و ۱۱ درصد نظر متوسط داشته‌اند.

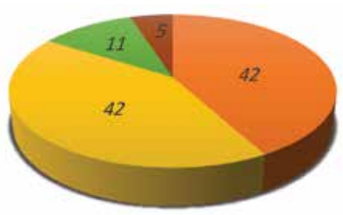

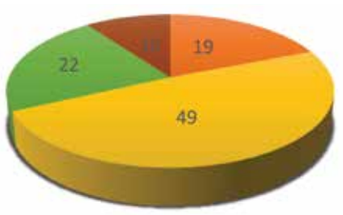
امکانات سالن، نحوه پذیرایی و تدارکات، برخورد دست‌اندرکاران گردهمایی و همکاران انجمن

طبق نظرات دریافتی در خصوص امکانات سالن، ۹۰ درصد امتیاز عالی و خوب، ۶ درصد امتیاز متوسط و ۴ درصد امتیاز ضعیف را در نظر گرفتند. در بخش نحوه پذیرایی و تدارکات ۹۸ درصد گزینه عالی و خوب و تنها ۲ درصد گزینه متوسط را انتخاب نمودند. همه افراد شرکت کننده در نظرسنجی به برخورد دست‌اندرکاران گردهمایی و همکاران انجمن امتیاز عالی و خوب دادند. از ۷۱ نفر شرکت‌کننده در نظرسنجی، ۲۹ نفر در هتل اقامت داشته‌اند که ۹۷ درصد آنها به هتل کاروانیکا امتیاز عالی و خوب و ۳ درصد امتیاز متوسط داده‌اند. ۹۹ درصد از امکانات حمل و نقل رضایت کامل داشتند. به‌طورکلی، ۹۶ درصد افراد شرکت‌کننده در نظرسنجی به گردهمایی کرمان امتیاز عالی و خوب و ۴ درصد امتیاز متوسط دادند.

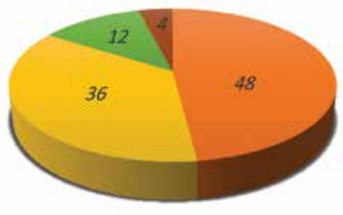
وقت اختصاص یافته برای ارائه سخنرانی‌ها

ارائه وقت کافی برای پرسش و پاسخ

اطلاع‌رسانی جهت برگزاری گردهمایی

هزینه برگزاری گردهمایی

